

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ, Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ»**

Δήμος Μεσσήνης

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:

ΧΑΝΤΖΗ ΚΑΛΗ, ΑΜ: 2005131

ΔΡΑΓΚΙΩΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ, ΑΜ:2005037

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΤΣΕΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2010

Δήμος Καλαμάτας

Ευχαριστίες

Κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας η πρακτική και ψυχολογική βοήθεια που λάβαμε ήταν καταλυτική για την ολοκλήρωσή της. Θα θέλαμε λοιπόν να ευχαριστήσουμε τους επιβλέποντες καθηγητές μας κα. **Τριανταφυλλοπούλου Αθανασία** και τον κ. **Τσέκο Θεόδωρο**, για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγησή της όπως και για την υπομονή που επέδειξε όλους αυτούς τους μήνες.

Επίσης, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους ανθρώπους του προσωπικού μας περιβάλλοντος, για την αμέριστη συμπαράστασή τους, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών της προσπάθειάς μας. Η ψυχολογική βοήθεια που μας προσέφεραν ήταν πολύτιμη.

*Χαντζή Καλή
Δραγκιώτη Γεωργία*

Περίληψη

Με τον όρο Κοινωνική Πολιτική νοείται ένα ολόκληρο σύστημα μέσων και μέτρων που χρησιμοποιεί το εκάστοτε κράτος, παρεμβαίνοντας έτσι τόσο στην οικονομία όσο και στην κοινωνία μιας χώρας, προκειμένου να ανιχνεύσει και να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες του πληθυσμού.

Η εργασία χωρίζεται σε τρία βασικά μέρη:

- Στο πρώτο μέρος αναλύεται ο ρόλος της Τ.Α. στην τοπική ανάπτυξη και η έννοια της κοινωνικής πολιτικής, και γίνεται μια σύντομη ιστορική ανάδρομη και μια προσπάθεια να αναδειχτεί η αναγκαιότητα της σχέσης της κοινωνικής πολιτικής με την Τ.Α.
- Στο δεύτερο μέρος, παρουσιάζεται αναλυτικά η κοινωνική πολιτική που ασκεί ο δήμος Καλαμάτας και ο δήμος Μεσσήνης μέσα από τους φορείς και το σύστημα που έχουν αναπτύξει για το σκοπό αυτό.
- Τέλος, το τρίτο μέρος έχει την μορφή παρουσίασης γενικών συμπερασμάτων αλλά και προτάσεων που προκύπτουν από την έρευνα που πραγματοποιείται στους κατοίκους των δύο δήμων για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Σκοπός της έρευνας:

Ο σκοπός της έρευνας είναι η ανάλυση και η κριτική αξιολόγηση της κοινωνικής πολιτικής στο δήμο Καλαμάτας και στο δήμο Μεσσήνης.

Για να υλοποιηθεί η παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω μέθοδοι:

- 1) Μελέτη υπάρχουσας βιβλιογραφίας.
- 2) Εμπειρική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίου.

3) Προφορικές συνεντεύξεις με τους αρμόδιους φορείς αλλά και με τους κάτοικους των δήμων.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	8
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	10
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ. Η ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο.....	11
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	11
1.1 Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης.....	11
1.2 Δράσεις της Τ.Α. σε συνεργασία με την Ε.Ε. για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης.....	11
1.2.1 Κοινωνική ενσωμάτωση.....	11
1.2.2 Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση.....	13
1.2.3 Ισότητα των δύο φύλων.....	14
1.2.4 Απασχόληση.....	16
1.2.5 Πολιτισμός.....	18
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο.....	19
ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ.....	19
2.1 Η έννοια της κοινωνικής πολιτικής.....	19
2.2 Ιστορικά στοιχεία.....	21
2.3 Άσκηση κοινωνικής Πολιτικής.....	23
2.4 Κοινωνική πολιτική και Τ.Α.	24
2.5 Θεσμικό πλαίσιο	28
2.6 Η κοινωνική ασφάλιση, η κοινωνική πρόνοια και η προστασία της υγείας.....	29
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	31

Η ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο.....	32
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	32
3.1 Ο Δήμος Καλαμάτας.....	32
3.2 Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από τον δήμο Καλαμάτας	33
3.2.1 Κοινωνικός Φορέας Δήμου Καλαμάτας	34
3.2.2 Αθλητικός Φορέας Δήμου Καλαμάτας.....	34
3.2.3 Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ»	35
3.2.4 Τρίτη ηλικία	36
Α΄ ΚΑΠΗ	37
Β΄ ΚΑΠΗ.....	38
3.2.5 «Βοήθεια στο σπίτι»	39
3.2.6 Δημοτικοί Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Καλαμάτας	40
3.2.7 Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες.....	41
3.2.8 Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας - 'Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή'.....	42
3.2.9 «Αλεξανδράκειο Γηροκομείο».....	43
3.2.10 Τοπικό Συμβούλιο Νέων Δήμου Καλαμάτας.....	43
3.2.11 Δημοτικό Παντοπωλείο.....	44
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο.....	46
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ	46
4.1 Ο δήμος Μεσσήνης.....	46
4.2 Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από τον δήμο Μεσσήνης.....	47
4.2.1 Κοινωφελής Επιχείρηση Αλληλεγγύης Δήμου Μεσσήνης - ΚΕΑΔΗΜ.....	48
4.2.2 Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι	52
4.2.3 ΚΑΠΗ	54
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	58
ΈΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΣΗΝΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο.....	59
Η ΕΡΕΥΝΑ.....	59
5.1 Υλικό – μέθοδος της έρευνας.....	59

5.2 Αποτελέσματα έρευνας για την Καλαμάτα	60
5.2.1 Ηλικία - Φύλλο - Μορφωτικό επίπεδο.....	60
5.2.2 Υποστήριξη το δήμου στους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες.....	63
5.2.3 Δραστηριότητες για κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου	65
5.2.4 Πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι»	66
5.2.5 «Κοινωφελής επιχείρηση»	68
5.2.6 Εκδηλώσεις αθλητισμού	69
5.2.7 Σκοπός ΚΑΠΗ.....	71
5.2.8 Εκδρομές και εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ.....	72
5.2.9 Παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών	74
5.2.10 Ανταπόκριση στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων	75
5.3 Αποτελέσματα της έρευνας για την Μεσσήνη	77
5.3.1 Ηλικία - Φύλλο - Μορφωτικό επίπεδο.....	77
5.3.2 Υποστήριξη το δήμου στους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες.....	80
5.3.3 Δραστηριότητες για κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου	82
5.3.4 Πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι»	83
5.3.5 «Κοινωφελής επιχείρηση»	85
5.3.6 Εκδηλώσεις αθλητισμού	86
5.3.7 Σκοπός ΚΑΠΗ.....	88
5.3.8 Εκδρομές και εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ.....	89
5.3.9 Παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών	91
5.3.10 Ανταπόκριση στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων	92
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	95
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	95
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	100
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	102
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	104
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	104

Εισαγωγή

Η ανάγκη για τη δημιουργία ενός καλού οργανωμένου συστήματος παροχής κοινωνικών υπηρεσιών γίνεται πιο αναγκαίος από ποτέ, στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό.

Η ανάγκη αυτή προέρχεται από τα νέα κοινωνικά προβλήματα: όπως είναι το μεγάλο οικονομικό πρόβλημα, η δημογραφική γήρανση του πληθυσμού (προβλήματα υπογεννητικότητας), η στροφή σε αξίες που εγκαταλείπουν τους παραδοσιακούς θεσμούς (π.χ. οικογένεια).

Στις γειτονικές χώρες στις οποίες υπάρχουν μεγάλα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται η χώρα από οικονομικούς μετανάστες, μεγαλώνοντας έτσι το κοινωνικό χάσμα.

Πρέπει να υπάρξει ένα καλό οργανωμένο σύστημα κοινωνικής φροντίδας τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η προσπάθεια αυτή κορυφώθηκε με την δημιουργία του κράτους πρόνοιας. Το κράτος πρόνοιας κατάφερε τελικά να ευδοκιμήσει. Μπόρεσε σε μεγάλο βαθμό να εξαλείψει την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι κοινωνικές υπηρεσίες κατάφεραν να λειτουργήσουν τελικά για τα φτωχά κοινωνικά στρώματα.

Παρόλα αυτά όμως παρατηρείται μια αδυναμία του κράτους, να εξασφαλίσει συμμετοχή σε κοινωνικά προγράμματα της Ε.Ε., να απορροφήσει κονδύλια για κοινωνικά προγράμματα και να διανείμει τους πόρους για κοινωνικές παροχές. Επιπλέον η Ελλάδα παρά την ένταξη της στην Ο.Ν.Ε αντιμετωπίζει μεγάλο δημοσιονομικό πρόβλημα (ανεργία, χαμηλό Α.Ε.Π, μειωμένες δημόσιες δαπάνες).

Η κεντρική εξουσία προκειμένου να αντιμετωπίσει το πρόβλημα, προχώρησε σε νομοθετικές ρυθμίσεις, παραχωρώντας αρμοδιότητες και δικαίωμα ανάληψης πρωτοβουλιών κοινωνικών υπηρεσιών σε φορείς όπως την τοπική αυτοδιοίκηση (Ν.2646/98), ιδιωτικό τομέα, εκκλησία κ.α.

Για να διαπιστώσουμε κατά πόσο μπορεί να ανταποκριθεί η τοπική αυτοδιοίκηση στις νέες αρμοδιότητες που τις δίνονται για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής, αλλά και για να διαπιστωθούν τα προβλήματα της, θα προχωρήσουμε στη μελέτη της άσκησης κοινωνικής πολιτικής του δήμου Καλαμάτας και του δήμου Μεσσήνης.

Μέρος Πρώτο

---

*Τοπική Αυτοδιοίκηση και
τοπική ανάπτυξη. Η
άσκηση κοινωνικής
πολιτικής.*

Κεφάλαιο 1^ο

Τοπική Αυτοδιοίκηση και Τοπική ανάπτυξη

1.1 Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης

Η «τοπική ανάπτυξη» μπορεί να θεωρηθεί ως μία διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών, η οποία οδηγεί σε βελτίωση του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού και η οποία έχει οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική-διοικητική διάσταση. Η στρατηγική της τοπικής ανάπτυξης αντιμετωπίζει κάθε χωρική ενότητα με διαφορετικό τρόπο, σύμφωνα με το επίπεδο ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας, της δομής και λειτουργίας του παραγωγικού συστήματος, της αγοράς εργασίας και των χαρακτηριστικών που προσδιορίζουν την τοπική κουλτούρα.¹

1.2 Δράσεις της Τ.Α. σε συνεργασία με την Ε.Ε. για την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης

1.2.1 Κοινωνική ενσωμάτωση

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο είναι το κατ' εξοχήν Διαρθρωτικό Ταμείο το οποίο συμβάλλει μέσω ποικίλων δράσεων στην προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους και ιδιαίτερα για όσους απειλούνται με Κοινωνικό Αποκλεισμό. Οι δράσεις αυτές έχουν ενταχθεί στα Επιχειρησιακά προγράμματα «Απασχόληση και Επαγγελματική

---

¹ Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων (Γ.Γ.Δ.Κ.Π.), Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη

Κατάρτιση», «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση», «Υγεία – Πρόνοια», «Ανταγωνιστικότητα», «Κοινωνία της Πληροφορίας», στα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και στη Κοινοτική Πρωτοβουλία «Equal».

Μέσα από το συντονισμό των επιμέρους δράσεων επιχειρείται η άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες του πληθυσμού, με:

- Τη δυνατότητα εκπαίδευσης και κατάρτισης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, με την εφαρμογή των ίσων ευκαιριών σε όλα τα στάδια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης
- Την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και την επιδότηση της απασχόλησης
- Την ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών και μηχανισμών ανίχνευσης των αναγκών για την αγορά εργασίας
- Την λειτουργία υποστηρικτικών δομών για την ισότιμη πρόσβαση στα βασικά κοινωνικά αγαθά και δικαιώματα
- Τη συνεχή συμβουλευτική και υποστήριξη για την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων
- Τη σύνδεση της τοπικής ανάπτυξης με τις ανάγκες απασχόλησης των ευπαθών κοινωνικά ομάδων

1.2.2 Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση (ΕΣΔΕν), υποβάλλεται από την χώρα μας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανά δύο έτη, εκφράζει δε την εθνική πολιτική στον Τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής και της Πρόνοιας βασιζόμενο στους τέσσερις κοινούς βασικούς στόχους όπως αυτοί καθορίστηκαν από τους ευρωπαϊούς ηγέτες στη Νίκαια: ²

- Τη διευκόλυνση συμμετοχής στην απασχόληση και της πρόσβασης όλων σε πόρους, δικαιώματα, αγαθά και υπηρεσίες
- Την παρεμπόδιση των κινδύνων του αποκλεισμού
- Τη βοήθεια για τους πλέον ευάλωτους
- Την Κινητοποίηση όλων των εμπλεκόμενων φορέων

Περιλαμβάνει δε συνέχιση παλαιών και επιτυχημένων δράσεων αλλά και νέες δράσεις που σχεδιάζονται με βάση τις νέες ανάγκες που προκύπτουν. Με τις προτάσεις που περιλαμβάνει, επιχειρείται η αναβάθμιση του κράτους Πρόνοιας και ειδικότερα οι υπηρεσίες εκείνες που απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού με ιδιαίτερα προβλήματα ή χαρακτηριστικά, και οι οποίες κινδυνεύουν ή πλήττονται από κοινωνικό αποκλεισμό όπως:

- Τους ηλικιωμένους χαμηλοσυνταξιούχους
- Τους ανέργους (ιδίως άτομα νεαρής ηλικίας και γυναίκες) αλλά και τους φτωχούς εργαζόμενους καθώς και τους μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 45-65 ετών

---

² Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων (Γ.Γ.Δ.Κ.Π.), Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη

- Τους κατοίκους γεωγραφικά απομακρυσμένων περιοχών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης στις υπηρεσίες του κράτους
- Όσους πλήττονται από φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες)
- Όσους δεν διαθέτουν καλή φυσική κατάσταση και αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας
- Τα άτομα με αναπηρίες και άλλες ειδικές ανάγκες
- Ομάδες πληθυσμού που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα όπως τσιγγάνους, παλιννοστούντες, μετανάστες, αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες, αποφυλακισμένους, ανήλικους παραβάτες, πρώην χρήστες ουσιών κ.λ.π.
- Τις οικογένειες με παιδιά και ιδιαίτερα τις μονογονεϊκές οικογένειες με παιδιά
- Τους αναλφάβητους

1.2.3 Ισότητα των δύο φύλων

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών αποτελεί σήμερα αναπόσπαστο μέρος της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναγνωρίζεται ως κρίσιμος παράγοντας για την οικονομική της ανάπτυξη και την κοινωνική της συνοχή.

Η αρχή των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες, ως στόχος στον οποίο όφειλαν να ανταποκριθούν τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΔΤ), ξεκίνησε στην κοινοτική νομοθεσία το 1988 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Στη συνέχεια επεκτάθηκε και στα υπόλοιπα Διαρθρωτικά Ταμεία και από το 1999 υιοθετήθηκε η διπλή στρατηγική για την επίτευξη της ισότητας:

- ✓ η ένταξη της διάστασης του φύλου στο σύνολο των πολιτικών και μέτρων που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία και
- ✓ η εφαρμογή θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών όπου εντοπίζεται η αναγκαιότητά τους.

Η αναθεώρηση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 εμπεριέχουν τη δέσμευση για την ένταξη της διάστασης του φύλου και την προώθηση ίσων ευκαιριών για γυναίκες και άνδρες, σε κάθε μέτρο, ενέργεια και έργο.

Η ένταξη της διάστασης του φύλου σημαίνει ότι λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις όλων των γενικών μέτρων και παρεμβάσεων στην αντίστοιχη θέση των γυναικών και των ανδρών κατά το σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγησή τους. Η έννοια αυτή καλύπτει επίσης το σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση ειδικών συμπληρωματικών μέτρων και παρεμβάσεων με στόχο να προωθηθεί η ισότητα και να βρεθούν οι γυναίκες να συμμετέχουν και να ωφελούνται εξ ίσου.

Γενικά, τα σχέδια και τα προγράμματα πρέπει να συμβάλλουν στη βελτίωση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και να είναι σε θέση να αποδείξουν τον αντίκτυπό τους πριν, κατά και μετά την υλοποίησή τους.

Η διαδρομή από τον στόχο των ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες με την εφαρμογή θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών στη διπλή στρατηγική της ένταξης της διάστασης της οπτικής του φύλου στο σύνολο των πολιτικών και μέτρων σε συνδυασμό με την υλοποίηση θετικών δράσεων σηματοδοτήθηκε από νομικές δεσμεύσεις και εξελίξεις στην προσέγγιση, την έννοια και το περιεχόμενο των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μια σειρά από Αποφάσεις που αφορούν νομικά κείμενα (Οδηγίες Αποφάσεις,

Συστάσεις, Ψηφίσματα, Ανακοινώσεις των οργάνων της) αποτελούν τη σπονδυλική στήλη της κοινοτικής πολιτικής για την ισότητα των ανδρών και των γυναικών.

Τα νομικά αυτά κείμενα αφορούν σε ένα μεγάλο μέρος τους την ισότητα στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, όπως στην:

- Ίση μεταχείριση στα θέματα και στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης
- Προστασία της μητρότητας και στη γονική άδεια
- Ίση πρόσβαση στην απασχόληση, την ένταξη και επανένταξη, την επαγγελματική κατάρτιση, τις συνθήκες εργασίας και στην προστασία της αξιοπρέπειας των γυναικών και ανδρών στην εργασία
- Φύλαξη παιδιών
- Προώθηση θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών
- Προστασία της αξιοπρέπειας των ανδρών και των γυναικών
- Καταπολέμηση της ανεργίας των γυναικών
- Ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας (αρχή της ισότητας των αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών)

1.2.4 Απασχόληση

Όσον αφορά την ανάπτυξη της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, θεωρήθηκε επί μακρόν περιθωριακός στόχος σε σύγκριση με τις μακροοικονομικές και τις διαρθρωτικές στρατηγικές. Σήμερα όμως, είναι όχι μόνο ευρέως αποδεκτή, αλλά

διαφαίνεται ότι είναι αυτή η στρατηγική η οποία παρέχει σημαντικές δυνατότητες αποτελεσματικών δράσεων για την προώθηση της απασχόλησης.

Έτσι, η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο και η ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού (ανθρώπινου και υλικού) ενσωματώνεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές για την Απασχόληση και αποκτά χαρακτήρα οριζόντιας πολιτικής όλων των παρεμβάσεων που χρηματοδοτεί το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) αποτελεί την ολοκληρωμένη εθνική πολιτική για την απασχόληση, η οποία βασίζεται σε εξειδικευμένους και ποσοτικοποιημένους στόχους, με μακροπρόθεσμη επιδίωξη την οικονομική ανάπτυξη, την πλήρη απασχόληση, την κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη στο πλαίσιο μιας κοινωνίας της γνώσης.³

Η εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση για κάθε κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ετήσιο χαρακτήρα και διαδραματίζει το βασικό εργαλείο συντονισμού και προσανατολισμού για τη σύνδεση των εθνικών στόχων, όπως αυτοί εκφράζονται μέσα από τις επιμέρους παρεμβάσεις, με τους στόχους και τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, που διατυπώνονται μέσω της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ).

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο είναι ο κύριος χρηματοδότης των δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΔΑ με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένας ισχυρός συνεκτικός ιστός μεταξύ του ΕΣΔΑ και της εφαρμογής του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Για το λόγο αυτό παρατηρείται ένας υψηλός βαθμός συνέργειας μεταξύ της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και των ενεργειών που περιλαμβάνονται στο ΕΣΔΑ.

---

³ Ανακτήθηκε από: <http://www.vpakp.gr>

1.2.5 Πολιτισμός

Ο Πολιτισμός αποτελεί καθοριστικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην εδραίωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, καθώς και στην ακτινοβολία της Κοινότητας σε διεθνή κλίμακα.

Ο τομέας του Πολιτισμού αποτελεί κρίσιμο οικονομικό παράγοντα, ο οποίος συντελεί ταυτόχρονα στην κοινωνική ένταξη των ατόμων, προάγοντας την έννοια του σύγχρονου Ευρωπαίου πολίτη. Θεμελιώδη στόχο της Κοινότητας αποτελεί η προώθηση ενός κοινού για τους λαούς της Ευρώπης πολιτιστικού χώρου, ο οποίος θα αναδεικνύει την πολιτιστική πολυμορφία των λαών, ενθαρρύνοντας τον διαπολιτισμικό διάλογο και τις πολιτιστικές ανταλλαγές αγαθών και υπηρεσιών μέσω συνεργασιών και δημιουργίας πολιτιστικών δικτύων, ενώ, ταυτόχρονα, διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή στην Ευρωπαϊκή Ένωση για όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό πολιτών.

Κεφάλαιο 2^ο

Άσκηση κοινωνικής πολιτικής

2.1 Η έννοια της κοινωνικής πολιτικής

Για την έννοια της κοινωνικής πολιτικής δεν υπάρχει γενικά αποδεκτός ορισμός. Οι διάφοροι μελετητές και επιστήμονες προσδιορίζουν την έννοια αυτή από διάφορες επιστημονικές βάσεις και μέσα από διαφορετικά ιδεολογικά και πολιτικά πρίσματα.

Η Κοινωνική Πολιτική δεν αποβλέπει απλώς στην περιγραφή κοινωνικών φαινομένων, την ερμηνεία, την αξιολόγηση και την πρόβλεψή τους, όπως κάνει κάθε κοινωνική επιστήμη. Αποβλέπει ταυτόχρονα και στην αξιοποίηση των στοιχείων αυτών προκειμένου να σχεδιαστούν διαδικασίες, όπως και μεμονωμένα μέτρα, πρόωθησης της οργανωμένης παρέμβασης στα φαινόμενα αυτά.

Σε γενικές γραμμές η παρέμβαση αυτή αποβλέπει στην πρόληψη και την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, στη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης, αλλά και της κοινωνικής συνοχής, στη βελτίωση του επιπέδου αλλά και της ποιότητας του συλλογικού και του ατομικού βίου. Ο έντονα διεπιστημονικός χαρακτήρας της Κοινωνικής Πολιτικής, ως ενιαίου επιστημονικού κλάδου, επιτρέπει την συνολική αντιμετώπιση των προϋποθέσεων και των πιθανών επιπτώσεων των κοινωνικών παρεμβάσεων τις οποίες εισηγείται, παρακολουθεί και αξιολογεί.

Η ιδιαίτερη προσφορά της Κοινωνικής Πολιτικής έγκειται στη σημασία που αποδίδει στον πολυδιάστατο και δυναμικό χαρακτήρα των δραστηριοτήτων του ανθρώπου και στην ανάγκη της αντιμετώπισης των προβλημάτων του συλλογικού βίου από την ποσοτική αλλά και από την καθαρά ποιοτική πλευρά τους.

Σύμφωνα με το εναρμονισμένο ευρωπαϊκό σύστημα στατιστικών κοινωνικής προστασίας (ESSPROS) ο όρος «κοινωνική πολιτική»⁴ αναφέρεται στο σύνολο των παροχών σε χρήμα ή σε είδος από πρόγραμμα κοινωνικής προστασίας που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ενός καθορισμένου συνόλου κινδύνων και αναγκών.

Στη βιβλιογραφία ο όρος κοινωνική πολιτική συνδέεται γενικότερα με την καταγραφή, ιεράρχηση και κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών μέσα από σύνολα ρυθμίσεων και παροχών σε τομείς όπως:

- η υγεία
- η ασφάλιση
- η απασχόληση
- η στέγαση και
- οι προνοιακές υπηρεσίες, νοούμενες ως σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών συνδεδεμένων ιδίως με:
  - την παιδική μέριμνα
  - την προστασία της τρίτης ηλικίας
  - την ενίσχυση της οικογένειας
  - την υποστήριξη ατόμων με αναπηρίες

Στις ειδικότερες στοχεύσεις της κοινωνικής πολιτικής περιλαμβάνεται:

- η εξομάλυνση των ποσοτικών και ποιοτικών προβλημάτων που αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης των λιγότερο ευνοημένων από τη λειτουργία της αγοράς πληθυσμιακών ομάδων και η συνεπακόλουθη,
- η διασφάλιση αξιοπρεπών όρων ζωής για το σύνολο των μόνιμα εγκατεστημένων προσώπων.

---

⁴ Κοινωνική πολιτική και ΤΑ, τελική έκθεση

Επιπλέον μπορούμε να προσδιορίσουμε την έννοια «κοινωνικής πολιτικής» σαν ένα ολόκληρο σύστημα μέσων και μέτρων που χρησιμοποιεί το εκάστοτε κράτος, παρεμβαίνοντας έτσι τόσο στην οικονομία όσο και στην κοινωνία μιας χώρας με σκοπό να προστατεύσει και να βελτιώσει την κοινωνική ευημερία για όλους τους πολίτες και ειδικότερα για εκείνους με ειδικές ανάγκες δείχνοντας τους μεγαλύτερη αγάπη και φροντίδα.

2.2 Ιστορικά στοιχεία

Η ιστορική εξέλιξη της κοινωνικής πολιτικής χωρίζεται σε 2 φάσεις.

Το κράτος πρόνοιας έχει περάσει από πολλά στάδια ανάπτυξης⁵. Η σταδιακή διεύρυνση της κοινωνικής λειτουργίας του κράτους ξεκίνησε από τα τέλη του 18 αιώνα μέχρι το Β' παγκόσμιο πόλεμο. Σ' αυτήν την περίοδο θεσπίζονται ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης και προχωρούν ρυθμίσεις στους τομείς της υγείας, της κατοικίας της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας, ενώ κυριαρχεί το εργατικό ζήτημα. Αυτή είναι η πρώτη περίοδος εξελίξεως της κοινωνικής πολιτικής.

Η δεύτερη περίοδος αναφέρεται στον Β' παγκόσμιο πόλεμο μέχρι και σήμερα, η οποία διακρίνεται σε τρία στάδια:

- Το πρώτο στάδιο αφορά από τον Β' παγκόσμιο πόλεμο μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '60, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως η «χρυσή εποχή» του κράτους πρόνοιας.

Σε αυτό το στάδιο η κοινωνική πολιτική από την επικέντρωση σε θέματα αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης πέρασε στην ευρύτερη ρύθμιση της αναπαραγωγής και την αναδιάρθρωση της κοινωνίας στο σύνολο της.

---

⁵ Στασινοπούλου, Ο., (1997)

Σε αυτή την εποχή το κοινωνικό κράτος παρείχε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών στους τομείς της υγείας, της κοινωνικής ασφάλισης, της πρόνοιας, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της κατοικίας, της οργάνωσης του ελεύθερου χρόνου και της προστασίας του περιβάλλοντος.

- Το δεύτερο στάδιο αφορά την χρονική περίοδο από τα τέλη της δεκαετίας του '60 μέχρι τα μέσα του '80.

Η οικονομική κρίση που άρχισε να εκδηλώνεται στα τέλη δεκαετίας του '60 επηρέασε το κράτος πρόνοιας. Η ανεργία συνοδευόταν και από περικοπές κοινωνικών δαπανών.

Οι νεοφιλελεύθεροι ασκούσαν κριτική και αμφισβητούσαν το κράτος πρόνοιας παρουσιάζοντας στοιχεία γραφειοκρατικής δυσκαμψίας, σπάταλης πόρων, καταπάτησης της ελευθέριας του ατόμου.

Παράλληλα ασκήθηκε οξύτατη κριτική από το μαρξιστικό χώρο, από τα κινήματα του φεμινισμού, της οικολογίας και του αντιρατσιστικού αγώνα, ενώ από πολλούς αμφισβητήθηκε και η αμιγώς κρατική παροχή υπηρεσιών. Το στάδιο αυτό της κρίσης διήρκησε μέχρι τα μέσα του '80.

Πέραν από την έντονη κριτική, προτείνονται άλλοι τρόποι κάλυψης των κοινωνικών αναγκών, όπως η κάλυψη αυτών από την οικογένεια και την τοπική κοινότητα η ιδιωτικοποίηση κοινωνικών υπηρεσιών.

- Τέλος από τα μέσα της δεκαετίας του '80 μέχρι σήμερα έχουμε το αποκαλούμενο «στάδιο του σύγχρονου προνομιακού πλουραλισμού», δηλαδή έχουμε την αναδιάρθρωση του μηχανισμού του κοινωνικού κράτους και την αναζήτηση νέων μεθόδων για την κάλυψη των αναγκών καθώς και των νέων μορφών κοινωνικής αδικίας ώστε να σχηματιστεί μια νέα μορφή, κοινωνικής πολιτικής που να καλύπτει όλο το φάσμα της κοινωνίας.

Στην μεταπολεμική περίοδο και ενώ στην Ευρώπη εδραιώνεται θεσμικά το κράτος πρόνοιας, η Ελλάδα παραμένει εγκλωβισμένη σε ένα υπολειμματικό, συγκεντρωτικό μοντέλο κοινωνικής πολιτικής με έλλειψη κοινωνικού σχεδιασμού, ορθολογικής οργάνωσης και εξειδικευμένων στελεχών.

Μέχρι της αρχές της δεκαετίας του 1970, η κυβερνητική παρέμβαση στον τομέα αυτό περιορίζονταν, κυρίως σε ιδρυματική φροντίδα.

Μεγάλη προσπάθεια ανάπτυξης της κοινωνικής πολιτικής παρουσιάζεται με την εγκαθίδρυση της δημοκρατίας (1974).

Στην δεκαετία του '80 γίνονται σημαντικές προσπάθειες εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης ενός θεσμικού πρότυπου κυρίως στον χώρο της υγείας με την προώθηση του Ε.Σ.Υ, προσπάθειες που ακόμα και σήμερα δεν κατάφεραν να δημιουργήσουν ένα αποτελεσματικό και αποδοτικό σύστημα κοινωνικής πολιτικής.

Τέλος στην δεκαετία του '90 οι κυβερνήσεις ενθαρρύνουν την επέκταση του εθελοντικού μη κερδοσκοπικού τομέα, αυξάνοντας συγχρόνως τον έλεγχο και την εποπτεία των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών στις εθελοντικές οργανώσεις.

2.3 Άσκηση κοινωνικής Πολιτικής

Με την άσκηση κοινωνικής πολιτικής προσδιορίζεται και επιπλέον αποδεικνύεται η ύπαρξη ή μη του κοινωνικού κράτους, τόσο στις δραστηριότητες δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων όσο και σε ένα σύνολο υπηρεσιών κρατικών και μη.⁶

Αυτό μπορούμε εύκολα να το συμπεράνουμε από τις ενέργειες που κάνει το κράτος για την εξυπηρέτηση των πολιτών και ειδικά μιας μερίδας ατόμων που χαρακτηρίζονται ως «άτομα με ειδικές ανάγκες».

---

⁶ Δ. Βενιέρης, Χ. Παπαθεοδώρου, (2003)

Βλέπουμε δηλαδή το κατά πόσο ο κρατικός οργανισμός λειτουργεί σωστά και αντεπεξέρχεται σε μεταβαλλόμενες ή απρόσμενες καταστάσεις που καθημερινά παρουσιάζονται στην ζωή.

Η κοινωνική πολιτική για να δηλώσει τη σημασία της ύπαρξης της θα πρέπει να εφαρμόζεται πάντοτε ανεξάρτητα με τις πολιτικές αλλαγές που εμφανίζονται σε κάθε κράτος και να απευθύνεται σε όλους τους πολίτες στην κάθε μορφή της (π.χ. με τις κοινωνικές υπηρεσίες, χωρίς διακρίσεις και προκαταλήψεις αποδεικνύοντας το σεβασμό του κράτους προς τους πολίτες μίας κοινωνίας).

Σήμερα διακρίνουμε τέσσερα επίπεδα άσκησης κοινωνικής πολιτικής:

- Σε εθνικό επίπεδο, με επιτελικό όργανο το αρμόδιο υπουργείο και διαπλοκή άλλων συναφών κρατικών φορέων.
- Σε τοπικό επίπεδο με κύρια όργανα τις τοπικές αυτοδιοίκησης και την περιφέρεια.
- Σε υπερεθνικό επίπεδο μέσω της Ε.Ε, μέσω από θεσμούς της στους τομείς της απασχόλησης, της κοινωνικής ασφάλισης, της εκπαίδευσης και προστασίας, στην βάση της αρχής της επικουρικότητας.
- Σε διεθνείς επίπεδο, μέσω διεθνών οργανισμών (Π.Ο.Υ, ερυθρός σταυρός, UNICEF κ.α.) και εξειδικευμένων υπηρεσιών του Ο.Η.Ε.

2.4 Κοινωνική πολιτική και Τ.Α.

Όπως προαναφέραμε ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής κρίνεται σημαντικός. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης από τη φύση τους βρίσκονται πιο κοντά στον πολίτη απ' ότι η Κεντρική Κυβέρνηση. Αυτό εξ' ορισμού τους καταστεί περισσότερο αρμόδιους, αλλά κυρίως περισσότερο ικανούς να ασκήσουν κοινωνική πολιτική, τουλάχιστον στο επίπεδο της καθημερινότητας.

Κοινωνική πολιτική ουσιαστική, προσανατολισμένη στις ανάγκες και στα προβλήματα των κατοίκων, αλλά και στις ιδιαιτερότητες και τις προοπτικές του κάθε τόπου.

Οι Δήμοι και οι κοινότητες αποτελούν τον πρώτο δέκτη κοινωνικών προβλημάτων, λόγω της άμεσης επαφής τους με τον δημότη. Βρίσκονται κοντά του σχεδόν αμέσως μετά τη γέννηση του, με τους δημοτικούς βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς, μέχρι και τα γεράματα του, με τα Κέντρα Απασχόλησης Ηλικιωμένων. Βρίσκονται όμως κυρίως κοντά στα αδύναμα μέλη της κοινωνίας, δείχνοντας το ανθρώπινο τους πρόσωπο, παρέχοντας οικονομική στήριξη σε οικογένειες σε δύσκολες στιγμές, αλλά και με αξιόλογα προγράμματα, όπως το “Βοήθεια στο Σπίτι”, που η επιβίωση του δυστυχώς κινδυνεύει στις μέρες μας λόγω προβλημάτων χρηματοδότησης.

Συνεργάζονται και με οργανισμούς, ώστε να προσφέρουν χειροπιαστό κοινωνικό έργο, όπως πχ. με τον ΟΚΑΝΑ για τη δημιουργία Κέντρων Πρόληψης Εξαρτησιογόνων Ουσιών.

Αλλά και στον τομέα της απασχόλησης, σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ, υλοποιούν προγράμματα που ενημερώνουν και προωθούν την απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, εκπαιδεύουν και επιμορφώνουν τους άνεργους δημότες (είτε μέσω των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης, είτε άλλων ειδικών προγραμμάτων για γυναίκες και νέους) και προσφέρουν διασύνδεση με τις τοπικές επιχειρήσεις, βοηθώντας την απορρόφηση των ανέργων από την αγορά εργασίας.

Σημαντική είναι η συνεισφορά των ΟΤΑ και στην ενσωμάτωση στην κοινωνία των Ατόμων με Αναπηρία (ΑΜΕΑ), με τη δημιουργία ειδικών σχολείων, που απασχολούν δημιουργικά τα παιδιά, καθώς και με τις ειδικές σχολές εκπαίδευσης που βοηθούν τους ανθρώπους αυτούς να αναπτύξουν τις ιδιαίτερες δεξιότητές τους. Μάλιστα, οι ΟΤΑ μπορούν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των Ατόμων με Αναπηρία προσφέροντας τους εργασία. όχι βέβαια στα πλαίσια της φιλανθρωπίας, αλλά με οργανωμένα προγράμματα και σχέδιο, που θα τους εξασφαλίζουν το αυτονόητο δικαίωμα στην εργασία. Κάτι τέτοιο νομίζω ότι προωθείται αυτή την εποχή από την Κυβέρνηση και είναι προς τιμή της.

Προγράμματα ενσωμάτωσης, εξάλλου, λειτουργούν και για τις μειονότητες, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που οι ΟΤΑ έχουν δείξει το ευαίσθητο τους πρόσωπο απέναντι στους μετανάστες, παρέχοντας κατάλυμα, στήριξη και ιατρική φροντίδα σε ανθρώπους ταλαιπωρημένους, κυνηγημένους.

Οι ΟΤΑ, λοιπόν, αποτελούν σημαντικό παράγοντα ενσωμάτωσης ομάδων που βρίσκονται, λιγότερο ή περισσότερο, στο περιθώριο, διαδραματίζοντας έτσι πρωταρχικό ρόλο στη συνοχή της τοπικής κοινωνίας.

Αξιόλογο έργο επιτελείται και στα Δημοτικά Ιατρεία, όπου υπάρχουν, τα οποία δεν υποκαθιστούν βέβαια το ΕΣΥ, αλλά δρουν συμπληρωματικά και παρέχουν πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα σε επίπεδο διάγνωσης, όπως και στα Κέντρα Ψυχοκοινωνικής Στήριξης, με συμβουλευτική από ειδικούς ψυχολόγους, παιδοψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς.

Είναι προφανές ότι το πλεονέκτημα που έχουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής σε σχέση με την Κεντρική Εξουσία έγκειται στη δυνατότητα τους να προσεγγίσουν τα προβλήματα στην ουσία τους, με πιο ανθρώπινο και πιο αποτελεσματικό τρόπο. Με πιο “εξατομικευμένο” τρόπο, αντιμετωπίζοντας την κάθε περίπτωση χωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές της.

Όπως είναι επίσης προφανές και το γεγονός ότι το μέλλον επιβάλλει μια Τοπική Αυτοδιοίκηση ολοένα και πιο εμπλεγμένη στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής. Τα βήματα που έχουν γίνει μέχρι σήμερα είναι πολλά και σημαντικά. Βήματα τόσο σε επίπεδο Κεντρικής Κυβέρνησης, με την εκχώρηση αρκετών αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ, όσο και σε επίπεδο Δήμων, Κοινοτήτων και Νομαρχιών, που με την υιοθέτηση και την υλοποίηση των διαφόρων προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, μερικά από τα οποία ανέφερα προηγουμένως, αποδέχτηκαν την πρόκληση αυτή και την έφεραν εις πέρας με μεγάλη επιτυχία.

Ο δρόμος από δω και πέρα της αναβάθμισης του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής είναι μακρύς και περνά μέσα από την

αποκέντρωση. Η έννοια είναι βαθιά φιλοσοφική πολιτική και πολιτισμική. Σημαίνει να δημιουργείς πεδία ευθύνης και όχι πεδία εξουσίας. Τέτοια πεδία πρέπει να δημιουργηθούν στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με ανθρώπους που έχουν συναίσθηση της ευθύνης τους και του έργου που επιτελούν και με οργανισμούς προσανατολισμένους σε νέες αντιλήψεις. Με νέους τρόπους λειτουργίας. Με προσήλωση στην αποστολή τους.

Τα διοικητικά σχήματα έρχονται στη συνέχεια για να υπηρετήσουν την αποκέντρωση. Βέβαια απαιτούνται άλλα μεγέθη. Η κατεύθυνση είναι λιγότεροι και ισχυρότεροι δήμοι και δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση στο επίπεδο της Περιφέρειας, με τις νομαρχίες να παραμένουν ως εσωτερική υποδιαίρεση. Τα διοικητικά συστήματα στην εποχή μας πρέπει να είναι λιτά και αποτελεσματικά.

Ισχυροί δήμοι σημαίνει εκχώρηση ακόμη περισσότερων αρμοδιοτήτων και δυνατότητα υλοποίησης προγραμμάτων σε μεγαλύτερη έκταση και με μεγαλύτερη επιτυχία, χωρίς βέβαια να χάνεται η αίσθηση της ανθρωπίνης, προσωπικής σχέσης που υπάρχει με τον δημότη. Αρκεί βέβαια οι αρμοδιότητες αυτές να συνοδεύονται και από τους απαιτούμενους πόρους για μια τέτοια αναβάθμιση. Γιατί εξάλλου αυτό είναι η κοινωνική πολιτική. Ένας τρόπος ανακατανομής του εισοδήματος προς όφελος των αδύνατων ομάδων.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω και με βάση του θεσμικού πλαισίου⁷ οι δήμοι μπορούν να αναλάβουν την ίδρυση και λειτουργία κοινωφελών ιδρυμάτων κοινωνικού χαρακτήρα. Οι δήμοι έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα για την κατασκευή και συντήρηση κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών, καθώς και την κατασκευή και συντήρηση κάθε δημοτικού έργου που προορίζεται για κοινωφελή σκοπό.

Έχουν την δυνατότητα να ιδρύουν και να λειτουργούν παιδικούς σταθμούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους, βρεφοκομία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία και Κ.Α.Π.Η.

---

⁷ βλ. Παράρτημα. (θεσμικό πλαίσιο. Τ.Α).

Επίσης με απόφαση του Δ,Σ μπορούν να παρέχουν σε ειδικές περιπτώσεις έκτακτων και σοβαρών αναγκών είδη διαβίωσης η περίθαλψης, στέγη, τροφή, και οικονομική ενίσχυση σε οικονομικά αδύνατους. Τέλος αναλαμβάνουν διοργάνωση ημερίδων και εκδηλώσεων για ενημέρωση πρόληψη, διοργάνωση πολιτιστικών προγραμμάτων και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και προσανατολισμό.

Η κεντρική διοίκηση έχει την επιτελική ευθύνη για τον στρατηγικό σχεδιασμό του σκοπού των κοινωνικών υπηρεσιών(εποπτεύουν - συμμετέχουν).

Συμπερασματικά λοιπόν, η σχέση της τοπικής αυτοδιοίκησης με την κοινωνική πολιτική είναι αναγκαία σε κάθε κοινωνία στις μέρες μας.

2.5 Θεσμικό πλαίσιο

Ο ρόλος της Τ.Α στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής κρίνεται αναγκαίος και χρήσιμος. Η ανάγκη αυτή στις μέρες μας θεωρείται μεγαλύτερη, καθώς ο άνθρωπος αντιμετωπίζει προβλήματα σοβαρότερα και μεγαλύτερα όσο ποτέ άλλοτε.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών το κράτος θεσμοθέτησε νόμους δημιούργησε φορείς και υπηρεσίες, παραχωρώντας τους αρμοδιότητες για άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Ένας από τους φορείς που απέκτησε αρμοδιότητες είναι οι ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού.

Στο άρθρο 24 του ΔΔΚ⁸ καθορίζεται ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων, κύρια μέριμνα των οποίων αποτελεί η παραγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων καθώς και των πολιτιστικών και πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων τους.

---

⁸ βλ. Δημοτικό και κοινοτικό κώδικα.

Ο πρόσφατος νόμος 2646/98 αλλάζει τις έως τότε θεσμικές δυνατότητες της Τ.Α για άσκηση κοινωνικής φροντίδας⁹.

Σε αυτή την εργασία κρίνεται σκόπιμο να μην αναφερθούν αναλυτικά οι νομοθετικές ρυθμίσεις που αφορούν τους ΟΤΑ.

Στην αρμοδιότητα των δήμων ανήκουν μεταξύ των άλλων, όπως ορίζεται στο άρθρον 24 παρ.1 «η ίδρυση και λειτουργία παιδικών, βρεφονηπιακών, ορφανοτροφείων, Κ.Α.Π.Η, και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης Α.Μ.Ε.Α, και η μελέτη και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων. Δηλαδή η τοπική αυτοδιοίκηση αναλαμβάνει τις ειδικές ομάδες του πληθυσμού.

2.6 Η κοινωνική ασφάλιση, η κοινωνική πρόνοια και η προστασία της υγείας

Η θεσμική οργάνωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας εξειδικεύεται από τρεις βασικούς μηχανισμούς ή τεχνικές: την κοινωνική ασφάλιση, την κοινωνική πρόνοια και την προστασία της υγείας.¹⁰

Η κοινωνική ασφάλιση καλύπτει το σύνολο των μέτρων που αφορούν τη χορήγηση οικονομικών πόρων (ασφαλιστικές παροχές) από ειδικούς φορείς (ασφαλιστικοί οργανισμοί) σε πρόσωπα που υπάγονται σε αυτούς (ασφαλισμένοι), τα οποία αντιμετωπίζουν τυποποιημένους κινδύνους μείωσης εισοδημάτων ή αύξησης των δαπανών τους (ασφαλιστικοί κίνδυνοι) και έχουν συμπληρώσει προκαθορισμένες χρονικές και οικονομικές προϋποθέσεις (χρόνο ασφάλισης, ασφαλιστικές εισφορές).

Η κοινωνική πρόνοια καλύπτει το σύνολο των μέτρων που αφορούν τη χορήγηση μη

---

⁹ Μέχρι την ψήφιση αυτού του νόμου, τα βασικά νομοθετήματα και οι ρυθμίσεις που σχετίζονταν με την παρέμβαση της Τ.Α ήταν περιοριστικά για την πραγμάτωση της όποιας κοινωνικής δράσης.

¹⁰ Βλ. Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, (2006)

ανταποδοτικών εισοδηματικών παροχών, παροχών σε είδος και κοινωνικών υπηρεσιών μέσω ειδικών φορέων (προνοιακοί φορείς) σε άτομα που τελούν σε κατάσταση ανάγκης και δεν μπορούν να την αντιμετωπίσουν με δικά τους μέσα.

Η προστασία της υγείας καλύπτει το σύνολο των μέτρων που αφορούν τη χορήγηση παροχών σε είδος και υγειονομικών υπηρεσιών από εξειδικευμένους φορείς, με σκοπό τη διατήρηση και την προαγωγή της υγείας του πληθυσμού.

Οι τρεις παραπάνω μηχανισμοί είναι μέρη του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας και ως εκ τούτου λειτουργούν συμπληρωματικά για την επίτευξη του ευρύτερου στόχου που δεν είναι άλλος από την κοινωνική προστασία των πολιτών. Παρόλα αυτά, θα λέγαμε ότι διατηρούν μία σχετική αυτοτέλεια ως προς τα χρησιμοποιούμενα μέσα και τους επιμέρους στόχους που επιδιώκουν. Η διάκριση των τριών μηχανισμών είναι χρήσιμη καθώς πέρα από το γενικό στόχο που καλούνται να ικανοποιήσουν διαθέτουν και επιμέρους στόχους που λαμβάνονται υπ' όψιν τόσο κατά το στάδιο του σχεδιασμού των ειδικότερων παρεμβάσεων, όσο και κατά το στάδιο της εφαρμογής των ειδικότερων κανόνων που ρυθμίζουν τις παρεμβάσεις αυτές.

Ο τρόπος με τον οποίο αξιοποιούνται και διαπλέκονται οι τρεις βασικοί μηχανισμοί του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας στο πλαίσιο κάθε εθνικού κράτους πρόνοιας, είναι αποτέλεσμα των ιδιαίτερων κοινωνικών, οικονομικών και δημογραφικών δεδομένων του κάθε κράτους. Οι εθνικές παραδόσεις, η πολιτιστική κληρονομιά και οι ιδεολογικές και πολιτικές επιλογές που κάθε φορά επικρατούν είναι παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά τον τρόπο που αξιοποιούνται αυτοί οι βασικοί μηχανισμοί ως μέρη του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας.

Μέρος δεύτερο

Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής του δήμου Καλαμάτας και του δήμου Μεσσήνης

Κεφάλαιο 3^ο

Η κοινωνική πολιτική του δήμου Καλαμάτας

3.1 Ο Δήμος Καλαμάτας

Η Καλαμάτα, πρωτεύουσα του Νομού Μεσσηνίας, βρίσκεται στο μυχό του Μεσσηνιακού κόλπου και είναι κτισμένη στους πρόποδες του Ταυγέτου στη θέση των αρχαίων Φαρών. Αποτελεί το διοικητικό, οικονομικό και εμπορικό κέντρο της Νοτιοδυτικής Πελοποννήσου σε απόσταση 215 χλμ. από την Πάτρα και 240 χλμ. από την Αθήνα.

Ο Δήμος Καλαμάτας με πληθυσμό 57.620 κατοίκους(απογραφή 2001) έχει έκταση 253,2 Km² και περιλαμβάνει εκτός της πόλης 13 Τοπικά Διαμερίσματα που εκτείνονται από τα πεδινά δυτικά της πόλης έως τον κεντρικό όγκο του Ταυγέτου και τα ανατολικά παράλια.

Τα παλαιότερα ίχνη ανθρώπινης παρουσίας στην ευρύτερη περιοχή της Καλαμάτας χρονολογούνται στην Πρωτοελλαδική εποχή (2600-2300 π.Χ.) και έχουν εντοπιστεί στα Ακοβίτικα, περίπου 2-3 χλμ. νοτιοδυτικά της Καλαμάτας. Βρέθηκε υπο την κυριαρχία των Σπαρτιατών (8ος πΧ – 4ος πΧ αιώνας), των Φράγκων (1205 μΧ), των

Ενετών (1685-1715μΧ) και των Τούρκων. Στο Ιστορικό κέντρο στον Ιερό Ναό των Αγίων Αποστόλων ξεκίνησε την 23η Μαρτίου 1821, η Ελληνική Επανάσταση.

Η οικονομία της περιοχής στηρίζεται στην αγροτική παραγωγή, με πιο γνωστή την παραγωγή ελαιολάδου, της ελιάς και των οπωροκηπευτικών, τον τουρισμό και τις υπηρεσίες. Σημαντική βιομηχανική μονάδα της περιοχής είναι η καπνοβιομηχανία Καρέλια ενώ υπάρχουν αρκετές βιομηχανίες τυποποίησης και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων.

Η Καλαμάτα χαρακτηρίζεται από έντονη πνευματική ζωή και πολιτιστική δράση που την έχουν κάνει γνωστή σε όλη την Ελλάδα, με πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων να λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο (εκθέσεις, φεστιβάλ, θεατρικές και μουσικές παραστάσεις, εικαστικά κ.α.) και πιο σημαντική το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού.

3.2 Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από τον δήμο Καλαμάτας

Παρακάτω παρουσιάζονται τα σημαντικότερα κέντρα του δήμου Καλαμάτας στα ποία ασκείται η κοινωνική πολιτική.

3.2.1 Κοινωνικός Φορέας Δήμου Καλαμάτας¹¹

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι:

- Η αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων (Ναρκωτικά, Aids, Αλκοολισμός κλπ)
- Η αγωγή και προαγωγή της υγείας
- Η ενημέρωση-πρόληψη-πρόνοια

3.2.2 Αθλητικός Φορέας Δήμου Καλαμάτας¹²

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι:

- Η ανάπτυξη και υποστήριξη μαζικού, σωματειακού, σχολικού αθλητισμού όλων των βαθμίδων και γενικά κάθε μορφής άθλησης για την διατήρηση και προβολή της αθλητικής παράδοσης του Δήμου Καλαμάτας
- Η καλλιέργεια των αθλητικών ιδεών, των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων, η καλλιέργεια και η διάδοση του αθλητικού πνεύματος σε όλους τους δημότες, μακριά από φανατισμούς, ανταγωνισμούς και κερδοσκοπικούς στόχους
- Η δημιουργία, λειτουργία και συντήρηση αθλητικών κέντρων και γυμναστηρίων, χώρων αθλοπαιδιών και γυμναστικής, έτσι που να καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες για άθληση των συμπολιτών μας, ιδιαίτερα των νέων
- Η υποστήριξη ψυχαγωγικών, πολιτιστικών, επιστημονικών, συνεδριακών εκδηλώσεων Διεθνούς, Εθνικού, Περιφερειακού, Νομαρχιακού Επιπέδου, των φορέων τοπικού χαρακτήρα καθώς και των ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Η συνεργασία με τους αθλητικούς φορείς για την ανάπτυξη και πρόοδο του αθλητισμού και η λειτουργία επιτροπών για την αξιοποίηση κάθε δυνατότητας ανάπτυξης του αθλητισμού

---

¹¹ Κοινωνικός Φορέας Δήμου Καλαμάτας

¹² Ανάκτηση από: www.kalamata.gr.default.asp?static=144

3.2.3 Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ»

Η Κοινωφελής Επιχείρηση του Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ», είναι ο επίσημος φορέας της πολιτικής του Δήμου, στους τομείς του Πολιτισμού, της Κοινωνικής Αλληλεγγύης, της Κατάρτισης και Προώθησης στην Απασχόληση.¹³

Ιδρύθηκε σύμφωνα με το Ν3463/2006 και το ΦΕΚ 2434 την 1η Δεκεμβρίου 2008, ως αποτέλεσμα της μετεξέλιξης των:

- Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης Καλαμάτας (Δ.Ε.Π.Α.Κ)
- Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Καλαμάτας (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ)
- Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ)

καθώς και της ενσωμάτωσης των δράσεων του Κοινωνικού Φορέα του Δήμου.

Με τη λειτουργία της η «ΦΑΡΙΣ», καλείται να αναδείξει τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, να καλλιεργήσει στα παιδιά και τους νέους την αγάπη για τις τέχνες καθώς επίσης να δημιουργήσει μια αμφίδρομη σχέση ανάμεσα στους δημότες και στο Δήμο με ιδιαίτερη έμφαση στις κοινωνικές ομάδες που έχουν ανάγκη προστασίας και στήριξης.

Η «ΦΑΡΙΣ», δραστηριοποιείται στους εξής τομείς:

1. Στο **Χορό** με τη λειτουργία του Διεθνούς Κέντρου Χορού (ΔΙ.ΚΕ.ΧΟ), του οποίου κορυφαία δραστηριότητα είναι η διοργάνωση του Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας.
2. Στην **Καλλιτεχνική Παιδεία**, με τη λειτουργία των Σχολών: Δημοτικό Ωδείο, Σχολή Χορού, Εικαστικό Εργαστήρι
3. Στο **Θέατρο**, με τη συνέχιση της δραστηριότητας του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.

---

¹³ Κοινωφελής Επιχείρηση του Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ»

4. Στην **Καλλιτεχνική δημιουργία** με διοργάνωση εικαστικών εκθέσεων στη Δημοτική Πινακοθήκη και άλλων θεματικών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στους χώρους πολιτισμού καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.
5. Στην **Κοινωνική Αλληλεγγύη** με την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης μέσω του πιστοποιημένου Κ.Ε.Κ., με ενέργειες προώθησης στην Απασχόληση, με δράσεις μέριμνας προς ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως το Δημοτικό Παντοπωλείο, το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι», η ενθάρρυνση για ένταξη στον κοινωνικό ιστό των οικονομικών μεταναστών κ. ά.

3.2.4 Τρίτη ηλικία

Σημαντική αρμοδιότητα της Α' βάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ο τομέας της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, στον οποίο περιλαμβάνονται πολιτικές που αποσκοπούν στην υποστήριξη και την κοινωνική φροντίδα των ατόμων της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία νομικών προσώπων όπως είναι τα Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) και την εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

Ο Δήμος Καλαμάτας θεωρώντας ότι η Τρίτη ηλικία είναι μια περίοδος δημιουργική, παραγωγική και δυναμική στη ζωή των ανθρώπων, έχει προβλέψει δομές και δράσεις υποστήριξης των ανθρώπων αυτών, δίνοντας τους την δυνατότητα να μην επιτρέψουν στον εαυτό τους να αποσυρθούν από τη ζωή και να γίνουν από μόνοι τους πιο δραστήριοι και πιο δυνατοί, ενισχύοντας τους το αίσθημα της ανεξαρτησίας, της αυτάρκειας, της προσφοράς και της κοινωνικής συμμετοχής.

Στο Δήμο Καλαμάτας λειτουργούν δυο (2) Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Α' Κ.Α.Π.Η και Β' Κ.Α.Π.Η), σε μια προσπάθεια κάλυψης της προστασίας των ηλικιωμένων της πόλης, συντρέχοντας στα διάφορα προβλήματα και τις ανάγκες της ιδιαίτερης αυτής ηλικίας.

Φαινόμενα όπως η «ασυλοποίηση» και ο «δρυσματισμός» και πολλές φορές η «κατάθλιψη», έκαναν επιτακτική την ανάγκη προστασίας και παραμονής της τρίτης

ηλικίας στο φυσικό της χώρο, στο οικείο περιβάλλον της οικογένειας, της γειτονιάς, του φιλικού περίγυρου, μακριά από τον απρόσωπο χαρακτήρα των ιδρυμάτων κλειστής περιθαλψής και άλλων μορφών ασύλου.

Ο τομέας κοινωνικής αλληλεγγύης της Κοινοφελούς Επιχείρησης Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ», εποπτεύει και υλοποιεί προγράμματα "Βοήθεια στο Σπίτι" για την πόλη της Καλαμάτας και για τα Τοπικά Διαμερίσματα του ορεινού όγκου του Ταΰγétου.

Α' ΚΑΠΗ¹⁴

Το Α' ΚΑΠΗ λειτουργεί από τις 16 Ιουνίου 1983. Απαριθμεί 1300 μέλη από τα οποία τα 200 είναι ενεργά και τα υπόλοιπα συμμετέχουν περιστασιακά σε προγράμματα ψυχαγωγίας (εκδρομές - συνεστιάσεις). Τα προγράμματα που λειτουργούν στο ΚΑΠΗ μας, έχουν σκοπό να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία.

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι:

- Η εφαρμογή προγράμματος εξωϊδρυματικής προστασίας υπερηλίκων
- η παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής του Δήμου Καλαμάτας ώστε αυτά να παραμένουν στην οικογένεια και στην κοινότητα.

Στους στόχους των ΚΑΠΗ όπως αυτοί εκφράζονται και στον οργανισμό λειτουργίας διοίκησης και διαχείρισης τους αναφέρονται:

¹⁴ Ανάκτηση από: www.kalamata.gr.default.asp?static-137

1. Η πρόληψη των βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων που θα τους βοηθήσει να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου,
2. Η διαφώτιση και συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων, σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων,
3. Η έρευνα που είναι σχετική με θέματα που αφορούν την Τρίτη ηλικία.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται είναι:

1. η οργανωμένη ψυχαγωγία και η επιμόρφωση (εκδρομές, διαλέξεις)
2. η φροντίδα και η παροχή οδηγιών για την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη.
3. η κοινωνική εργασία, που προσφέρεται όχι μόνο στους ίδιους αλλά και στο περιβάλλον τους.
4. η φυσικοθεραπεία.
5. η εργοθεραπεία.
6. η βοήθεια στο σπίτι για αυτούς που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν.
7. η συμμετοχή σε προγράμματα θερινών κατασκηνώσεων.
8. εντευκτήριο στο οποίο προσφέρονται ροφήματα και είναι χώρος που τα μέλη βρίσκουν συντροφιά και απασχόληση

V' ΚΑΠΗ¹⁵

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι:

- Η εφαρμογή προγράμματος εξωιδρυματικής προστασίας υπερηλίκων
- η παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής του Δήμου Καλαμάτας ώστε αυτά να παραμένουν στην οικογένεια και στην κοινότητα.

---

¹⁵ Κοινωνικός Φορέας Δήμου Καλαμάτας

3.2.5 «Βοήθεια στο σπίτι»

Σκοπός του προγράμματος είναι να προσφέρει κατ' οίκον υπηρεσίες σε ηλικιωμένα άτομα και σε άτομα με αναπηρίες, μη επαρκώς αυτοεξυπηρετούμενους, που διαβιώνουν μοναχικά (κυρίως) και το εισόδημα τους είναι χαμηλό, με στόχο την παραμονή τους στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, τη διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, την αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας και καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης. Επίσης, με την λειτουργία του προγράμματος δίνεται η δυνατότητα στις γυναίκες που ήταν επιφορτισμένες με την φροντίδα των ατόμων αυτών, να απεμπλακούν και να διευκολυνθούν στην ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

Η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας που παρέχεται στους ωφελούμενους από το ειδικό – επιστημονικό προσωπικό, είναι στους τομείς: α) συμβουλευτικής και ψυχοσυναισθηματικής υποστήριξης των ωφελούμενων και των οικογενειών τους, β) νοσηλευτικής πρωτοβάθμιας φροντίδας, γ) οικογενειακής φροντίδας, δ) φυσιοθεραπείας και ήπιας αθλητικής άσκησης, ε) αγωγή υγείας και πρόληψης και στ) εργοθεραπείας.

Μέσω του προγράμματος, καλύπτονται κοινωνικές ανάγκες των ωφελουμένων που αφορούν:

- α) ανάγκες εξασφάλισης ή βελτίωσης της αυτοεξυπηρέτησης,
- β) ανάγκες κάλυψης βασικών αναγκών καθημερινής διαβίωσης,
- γ) η αντιμετώπιση αναγκών πρόληψης, παρακολούθησης ή αποκατάστασης ψυχοσωματικών και συναισθηματικών προβλημάτων και
- δ) η κάλυψη πολιτιστικών, θρησκευτικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

3.2.6 Δημοτικοί Παιδικό και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Καλαμάτας¹⁶

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι:

Η καθημερινή φύλαξη, φροντίδα, ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία νηπίων και βρεφών εργαζομένων γονέων.

Στο Δήμο λειτουργούν οι εξής Παιδικό Σταθμοί:

- Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο Α' Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός Καλαμάτας στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτήριο που βρίσκεται στην οδό Βασ. Σοφίας 15. Φιλοξενεί 52 νήπια και 13 βρέφη. Υπηρετούν 13 υπάλληλοι: ΤΕ/βρεφονηπιοκόμων (4), ΔΕ/βοηθών βρεφοκόμων (4), ΔΕ/μαγείρων (1), ΥΕ/βοηθών μαγείρου (1), ΥΕ/προσωπικό καθαριότητας (3). Στο σταθμό αυτό στεγάζεται το γραφείο της διευθύντριας του νομικού προσώπου και το γραφείο διαχείρισης στο οποίο υπηρετούν 4 υπάλληλοι διοικητικού-οικονομικού.

- Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο Γ' Δημοτικός παιδικός σταθμός Καλαμάτας στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτήριο που βρίσκεται στην περιοχή Τέντας στο Παλαιό Στρατόπεδο. Φιλοξενεί 50 νήπια.

¹⁶ Ανάκτηση από: www.kalamata.gr.default.asp?static=142

Υπηρετούν 7 υπάλληλοι: ΤΕ/βρεφονηπιοκόμων (2), ΔΕ/βοηθών βρεφοκόμων (2), ΔΕ/μαγείρων (1), ΥΕ/προσωπικό καθαριότητας (2).

- Δ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο Δ' Δημοτικός παιδικός Σταθμός Καλαμάτας στεγάζεται σε μισθωμένο κτήριο που βρίσκεται στην οδό Λείκων 24. Φιλοξενεί 42 νήπια. Υπηρετούν 7 υπάλληλοι: ΤΕ/βρεφονηπιοκόμων (2), ΔΕ/βοηθών βρεφοκόμων (2), ΔΕ/μαγείρων(1), ΥΕ/προσωπικό καθαριότητας (2).

- Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο Ε' δημοτικός Παιδικός Σταθμός Καλαμάτας στεγάζεται σε μισθωμένο κτήριο που βρίσκεται επί των οδών Τριών Ναυάρχου & Χίου. Φιλοξενεί 50 νήπια. Υπηρετούν 8 υπάλληλοι: ΤΕ/βρεφονηπιοκόμων (2), ΔΕ/βοηθών βρεφοκόμων (2), Δε/μαγείρων (1), ΥΕ/προσωπικό καθαριότητας (2), ΥΕ/βοηθός μαγείρου (1).

- ΣΤ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Ο ΣΤ' Δημοτικός Παιδικός Σταθμός Καλαμάτας στεγάζεται σε μισθωμένο κτήριο που βρίσκεται στην οδό Λακωνικής 266. Φιλοξενεί 40 νήπια. Υπηρετούν 6 υπάλληλοι: ΠΕ/νηπιαγωγών (1), ΤΕ/βρεφονηπιοκόμων (3), ΔΕ/μαγείρων (1), ΥΕ/προσωπικό καθαριότητας (1).

3.2.7 Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες

Η διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση και η καταπολέμηση των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι στις υποχρεώσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τη δημιουργία μιας τοπικής κοινωνίας με κοινωνική συνοχή.

Ο Δήμος Καλαμάτας και τα Νομικά του Πρόσωπα, για την προώθηση της απασχόλησης και τη στήριξη Ευπαθών Κοινωνικά Ομάδων χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ και υλοποιήθηκαν τα έργα:

- Ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη της περιοχής ΡΑΧΗΣ
- Τοπική Πρωτοβουλία Προώθησης της Απασχόλησης Καλαμάτας «ΖΩΦΟΡΟΣ»
- Ολοκληρωμένη υποστήριξη και παρέμβαση ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας υπέρ των Ελλήνων Τσιγγάνων (EQUAL)
- Σχέδιο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών ΕΛΑΙΑ II
- Σ.Υ.Υ για Μακροχρόνια άνεργους άνω των 45 ετών

3.2.8 Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας - 'Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή'

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι:

Η λειτουργία Δημοτικού Πνευματικού Κέντρου με το όνομα 'Πανταζοπούλειος Λαϊκή Σχολή' που θα περιλαμβάνει κινηματοθέατρο, αίθουσες διαλέξεων και

διδασκαλίας μαθημάτων για τη μόρφωση των πολιτών του Δήμου. Για την αποδοτικότερη λειτουργία του Πνευματικού αυτού Κέντρου θα στεγάζονται σ' αυτό δωρεάν η Λαϊκή Βιβλιοθήκη και η Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης της πόλης.

3.2.9 «Αλεξανδράκειο Γηροκομείο»

Το «Αλεξανδράκειο Γηροκομείο» είναι δωρεά του μεγάλου ευεργέτη της πόλης Σπυρίδωνα Αλεξανδράκη. Αρχικά (τελευταίες δεκαετίες 19ου αι.), λειτούργησε ως «Αλεξανδράκειο Νοσοκομείο-Πτωχοκομείο», και μετά το 1940 περιορίστηκε σε «Αλεξανδράκειο Πτωχοκομείο- Γηροκομείο».

3.2.10 Τοπικό Συμβούλιο Νέων Δήμου Καλαμάτας

Πέρα από τα στερεότυπα και τις συνηθισμένες κουβέντες, χωρίς κόμματα και παρατάξεις, υπάρχει τώρα όντως χώρος έκφρασης και δημιουργίας για του νέους.

Υπάρχει χώρος για να συζητάνε οι νέοι τους προβληματισμούς τους, να καταθέτουν τις ιδέες και τις προτάσεις τους και να συναποφασίζουν για αυτές. Οι αλλαγές που πρέπει να γίνουν σε τοπικό επίπεδο, πολλές φορές μοιάζουν απλές ή θεωρούνται αυτονόητες.

Πόσες φορές όμως δεν αναρωτήθηκε ο καθένας μας για πράγματα που λείπουν από τη γειτονιά του; Πόσες φορές δεν είχαμε ιδέες αλλά δεν είχαμε πού και πώς να τις πούμε; Μέσα από το τοπικό συμβούλιο των νέων, μπορούν να κάνουν προτάσεις, να πουν ιδέες, να βοηθήσουν τις δημοτικές αρχές να καταλάβουν τι θέλουν οι νέοι και πώς σκέφτονται.

Να κάνουν εκστρατείες ενημέρωσης για την προστασία του περιβάλλοντος, για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και των σύγχρονων μορφών εξάρτησης, για την πρόληψη των φαινομένων βίας. Να ενημερώνουν τους νέους του δήμου για ευκαιρίες από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα, να προωθούν ανταλλαγές με νέους από άλλες χώρες της Ε.Ε., να προτείνουν σύγχρονες μορφές έκφρασης και δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.

Τα Τοπικά Συμβούλια Νέων είναι ένας θεσμός που με τη συμβολή των νέων μπορεί να έχει ουσιαστικό ρόλο στις τοπικές κοινωνίες.

3.2.11 Δημοτικό Παντοπωλείο

Το Δημοτικό Παντοπωλείο δημιουργήθηκε το Δεκέμβριο 2008 από το Δήμο Καλαμάτας.

Σκοπός της νέας αυτής κοινωνικής δομής είναι η δωρεάν παροχή βασικών καταναλωτικών αγαθών σε οικογένειες ή άτομα που έχουν ανάγκη. Με τον τρόπο αυτό και σε συνδυασμό με ένα συνολικό πρόγραμμα υποστήριξης που θα καταρτίζεται για κάθε οικογένεια θα απομακρύνεται ο κίνδυνος κοινωνικού αποκλεισμού.

Η λειτουργία του παντοπωλείου στηρίζεται σε εθελοντική προσφορά από μια ενδεκαμελή ομάδα, που έχει συγκροτηθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο και στην οποία εκπροσωπούνται και οι δημοτικές παρατάξεις της αντιπολίτευσης.

Η εθελοντική ομάδα συνεργάζεται με την Κοινωφελή Επιχείρηση του Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ» που έχει την ευθύνη της διαχείρισης, τον οικονομικό έλεγχο και τον τρόπο επιλογής των ωφελουμένων ατόμων και οικογενειών. Καταβάλλεται προσπάθεια ώστε η προμήθεια των αγαθών να γίνεται δωρεάν, ενώ σε ειδικές περιπτώσεις και προκειμένου να διευκολυνθεί η εύρυθμη λειτουργία του, το Δημοτικό Παντοπωλείο θα στηρίζεται οικονομικά από το Δήμο.

Το Δημοτικό Παντοπωλείο στεγάζεται στο ισόγειο του κτιρίου διοίκησης του Βιοτεχνικού Πάρκου, στη νέα είσοδο της πόλης της Καλαμάτας. Αποτελεί μια πρωτοβουλία της δημοτικής αρχής που κινείται στο πλαίσιο της αλληλεγγύης και αφορά ευπαθείς κοινωνικές ομάδες όπως μετανάστες, ατίγανους και ανθρώπους σε ένδεια. Αγκαλιάζει και συμπληρώνει όλες τις προσπάθειες που γίνονται από την Εκκλησία, τον Ερυθρό Σταυρό και άλλους φορείς στο συγκεκριμένο τομέα.

Κεφάλαιο 4^ο

Η κοινωνική πολιτική του δήμου Μεσσήνης

4.1 Ο δήμος Μεσσήνης

Η Μεσσήνη βρίσκεται στη δεξιά πλευρά του ποταμού Παμίσου και απέχει από τη πρωτεύουσα του νομού, τη Καλαμάτα, 10 χιλιόμετρα. Ο Πληθυσμός της είναι 6.912 κάτοικοι.¹⁷

Ο Πausanias το 150 π.Χ. την αναφέρει με το όνομα "Λίμναι". Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας αναφέρθηκε και ως "Νησί", όπου χρησιμοποιείται ακόμα και σήμερα. Η Μεσσήνη (Νησί) αναφέρεται ως το αγαπημένο μέρος της Βασίλισσας Ισαβέλλας της περισσότερο γνωστής ως «Πριγκιπέσσα Ιζαμπώ».

Στα 1770 διαδραματίστηκε στη Μεσσήνη η τελευταία πράξη της επανάστασης του Ορλώφ. Στα 1800 ιδρύεται αλληλοδιδασκτικό σχολείο, στο οποίο δίδαξε ο σοφός κληρικός Καλλίνικος Καστόρχης. Στην Εθνεγερσία του 1821 η Μεσσήνη μετέχει

---

¹⁷ Ανάκτηση από: <http://www.messini.gr>

μεταξύ των πρώτων. Οι ηρωικές οικογένειες των Δαρειώτη και Καλαμαριώτη μετείχαν ενεργά στον αγώνα. Στα 1825 ο Ιμπραήμ ισοπέδωσε τη Μεσσήνη κατακαίοντας τα πάντα. Η Μεσσήνη του μεσοπολέμου γίνεται η μούσα του λογοτέχνη Σωτήρη Πατατζή με το περίφημο μυθιστόρημα «Μεθυσμένη πολιτεία».

Σήμερα, η Μεσσήνη είναι μια σύγχρονη πόλη η οποία μπορεί να προσφέρει στον επισκέπτη της αρκετές εναλλακτικές λύσεις στον τομέα της διαμονής, της εστίασης και της διασκέδασης.

Στη θέση Μπούκα, μόλις 4 χιλιόμετρα από το κέντρο της πόλης, υπάρχει μια θαυμάσια παραλία βραβευμένη με την γαλάζια σημαία, συνδυάζοντας το καταπράσινο τοπίο με το απέραντο γαλάζιο.

4.2 Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από τον δήμο Μεσσήνης

Σκοπός του δήμου Μεσσήνης είναι:

- Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση.

- Ο σχεδιασμός, η μελέτη και η υλοποίηση προγραμμάτων και έργων που συμβάλλουν στην άσκηση δραστηριοτήτων κοινωνικής ανάπτυξης.
- Η εφαρμογή ή η συμμετοχή σε προγράμματα για τη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας.
- Η φροντίδα και η παρακολούθηση κατ' οίκον, ατόμων τρίτης ηλικίας, καθώς και η ίδρυση & λειτουργία ΚΑΠΗ.
- Η μέριμνα και η στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών.
- Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία ομάδων εθελοντών, εθελοντικών οργανώσεων και τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Η υλοποίηση ή η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

Θέλοντας ο δήμος Μεσσήνης να πετύχει τους στόχους του, ίδρυσε την Κοινοφελή Επιχείρηση Αλληλεγγύης Δήμου Μεσσήνης.

4.2.1 Κοινοφελής Επιχείρηση Αλληλεγγύης Δήμου Μεσσήνης - ΚΕΑΔΗΜ

Αντικείμενο της κοινοφελούς επιχείρησης είναι η οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και η παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεδεμένων με τις αρμοδιότητες του Δήμου, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας

και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού για την ανάπτυξη της περιοχής του.¹⁸

Σκοποί της κοινωφελούς επιχείρησης είναι:

A) Η οργάνωση λειτουργιών, δραστηριοτήτων και η παροχή υπηρεσιών που αναφέρονται στους τομείς:

Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης και συγκεκριμένα:

1. Η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας με τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, κέντρων ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, κ.λ.π. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινοτικών προγραμμάτων.
2. Η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία δημοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συννοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.
3. Η μερίμνα για τη στήριξη των οικονομικά αδύνατων δημοτών.
4. Η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για τη πρόληψη της παραβατικότητας στην περιφέρεια τους, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης παραβατικότητας.

---

¹⁸ Κοινωφελής Επιχείρηση Αλληλεγγύης Δήμου Μεσσήνης

5. Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική οικονομική, και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
6. Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικού δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.

Παιδείας πολιτισμού και αθλητισμού, και συγκεκριμένα:

1. Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.
2. Η λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής.
3. Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη λειτουργία δημοτικού κινηματογράφου, θεατρικών εργαστηρίων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λ.π. καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.
4. Η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών.
5. Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή της σε αυτά.
6. Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με τη κείμενη νομοθεσία.

7. Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.
8. Η προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Περιβάλλοντος και συγκεκριμένα:

1. Η εκπόνηση τοπικών προγραμμάτων για τη προστασία και αναβάθμιση του φυσικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.
  2. Η προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων, η προστασία του εδάφους και η καταπολέμηση της ρύπανσης στην περιφέρεια τους.
  3. Η παροχή συνδρομής στην αρμόδια πυροσβεστική υπηρεσία, με κάθε πρόσφορο μέσο που διαθέτουν, για την αντιμετώπιση πυρκαγιών, ιδίως σε περιοχές που έχουν δασικό χαρακτήρα.
- Β) Η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας σύμφωνα με τα όσα ορίζουν σχετικά τα άρθρα 75 και 83 του Ν.3463/2006.
- Γ) Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής.
- Δ) Η ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και συγκεκριμένα:
1. Η υλοποίηση ή η συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

2. Η προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με τη ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού.
3. Η συμβολή στην απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους ανέργους, με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνση τους για την εξεύρεση απασχόλησης, καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Πόροι της επιχείρησης είναι:

- I. Η χρηματοδότηση από το Δήμο Μεσσήνης για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες από αυτήν υπηρεσίες με βάση τις διατάξεις του άρθρου 259 του Ν.3463/2006.
- II. Η συμμετοχή σε επιδοτούμενα προγράμματα από τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και Εθνικών Φορέων.
- III. Δωρεές, χορηγίες, κληροδοτήματα, ενισχύσεις από νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα και από φυσικά πρόσωπα.
- IV. Η παροχή υπηρεσιών προς τρίτους σχετικούς με τους καταστατικούς σκοπούς.
- V. Οι πρόσοδοι από περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης.

4.2.2 Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι

Στόχος του προγράμματος είναι να βοηθήσει τα ηλικιωμένα άτομα να παραμείνουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον παρέχοντας τους ποικίλες υπηρεσίες, όπως ψυχολογική υποστήριξη, συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες, ιατρική φροντίδα, καθαριότητα οικίας του ηλικιωμένου και του ίδιου, προμήθεια τροφίμων, φαρμάκων, εξόφληση λογαριασμών κ.α..

Σκοπός:

Η παραμονή των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρίες στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, η διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, η αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας ή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, η εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Στόχος:

Η παροχή οργανωμένης και συστηματικής πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας, από ειδικούς επιστήμονες και καταρτισμένα στελέχη καθώς και από εθελοντές και φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης της κοινότητας, σε μη αυτοεξυπηρετούμενους πολίτες, ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρίες, με προτεραιότητα σε αυτούς που διαβιούν μόνοι τους και το εισόδημά τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες εξυπηρέτησης, ώστε να διευκολυνθεί η καθημερινή τους ζωή και μέσω της ενδυνάμωσης να αποκτήσουν τη μέγιστη δυνατή αυτονομία και την κοινωνική ευημερία.

Υπηρεσίες που παρέχονται:

Οι μονάδες παρέχουν υπηρεσίες πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας στους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους στους τομείς:

1. συμβουλευτικής και ψυχοσυναισθηματικής υποστήριξης
2. εξασφάλισης υπηρεσιών, παροχών και μέτρων κοινωνικής προστασίας
3. έμπρακτης υπεράσπισης και προώθησης των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και ευαισθητοποίησης του άμεσου και ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος
4. νοσηλευτικής πρωτοβάθμιας φροντίδας

5. οικογενειακής - οικιακής βοηθητικής φροντίδας και ικανοποίησης πρακτικών αναγκών διαβίωσης
6. φροντίδας της ατομικής υγιεινής και καθαριότητας
7. αγωγής υγείας και πρόληψης
8. διευκόλυνσης των αναγκών μετακίνησης, ενημέρωσης και επικοινωνίας
9. διευκόλυνσης της κοινωνικής συμμετοχής και δραστηριοποίησης

4.2.3 ΚΑΠΗ

Γενικές Διατάξεις

Με την αριθ. 14970/10-7-1985 (ΦΕΚ 485/Β/5-8-1985) απόφαση Νομάρχη Μεσσηνίας συστήθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων Δήμου Μεσσήνης. Το ΚΑΠΗ δήμου Μεσσήνης είναι Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο με έδρα τον Δήμο Μεσσήνης, έχει δική του περιουσία, διοίκηση και σφραγίδα που φέρει την επωνυμία του Κέντρου, συντάσσει δικό του προϋπολογισμό και τηρεί ιδιαίτερα βιβλία διαχείρισεως και λειτουργίας.

Η έδρα του είναι στην οδό Μουλαβασίλη 10 και είναι εγγεγραμμένα 530 μέλη.

Σκοπός:

Σκοπός του ΚΑΠΗ είναι: η πρόληψη βιολογικών ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του Κοινωνικού Συνόλου, η ενημέρωση και η συνεργασία του ευρύτερου

κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων, η έρευνα σχετικών θεμάτων με τους ηλικιωμένους.

Τμήματα του Νομικού Προσώπου - Ειδικά καθήκοντα προσωπικού:

- 1) Κοινωνικός Λειτουργός
- 2) Νοσηλεύτης/ τρια
- 3) Οικιακή Βοηθός
- 4) Διοικητικός Γραμματέας

Το κάθε ένα από τα τμήματα αυτά στελεγώνεται από τις παρακάτω ειδικότητες:

1. Κοινωνικός Λειτουργός

Ο Κοινωνικός Λειτουργός λειτουργεί μέσα στα πλαίσια του Κ.Α.Π.Η. ως ισότιμο μέλος της ομάδας που απαρτίζεται από όλα τα επαγγέλματα υγείας και πρόνοιας του ανωτέρω πλαισίου. Συνεργάζεται με το υπόλοιπο προσωπικό του Κέντρου και άλλων ειδικοτήτων που αποσκοπούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των προστατευομένων μελών.

Συνεργάζεται με τα μέλη με σκοπό να συμβάλλει στην αντιμετώπιση τυχόν ψυχολογικών ατομικών ή οικογενειακών προβλημάτων, σεβόμενος την προσωπικότητα, την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα του μέλους.

2. Νοσηλεύτης/ τρια

Το έργο του Νοσηλεύτη /τριας είναι το εξής: Μέτρηση ζωτικών σημείων, μέτρηση σακχάρου ενεσοθεραπεία, εμβολιασμός ιατροφαρμακευτική φροντίδα, παροχή - πρώτων βοηθειών, οργάνωση ιατρείου (με υπεύθυνο ιατρό) στο χώρο του ΚΑΠΗ. αγωγή υγείας κατά άτομο και ομάδες Βοήθειας στην επικοινωνία μεταξύ μέλους, οικογένειας, ιατρού, προσωπικού άλλων κοινωνικών και κοινοτικών ιδρυμάτων. Παρακολούθηση αρρώστων και σύνταξη ατομικής καρτέλας μέλους, για έγκαιρη

διαπίστωση δυσχερειών ή επιπλοκών από την νόσο, τις διαγνωστικές εξετάσεις και τα θεραπευτικά σχήματα. Λήψη μέτρων για πρόβλεψη ατυχημάτων στον χώρο παροχής νοσηλευτικής φροντίδας. Όλες οι ειδικότητες είναι δυνατόν να ασχοληθούν με οργανωμένη ψυχαγωγία, επιμόρφωση, εργασία με ομάδες κλπ.

3. Οικογενειακός Βοηθός

Είναι υπεύθυνη για την λειτουργία της Καντίνας του ΚΑΠΗ καθώς επίσης και για την είσπραξη του χρηματικού αντιτίμου κάθε προϊόντος που παρέχει και απόδοσής τους στο Γραφείο Λογιστηρίου. Είναι υπεύθυνη για την αγορά των αναλωσίμων προϊόντων της καντίνας καθώς επίσης για την παραλαβή και των έλεγχου της ποιότητας και τυχών ημερομηνίας λήξης τους.

Είναι υπεύθυνη για την αγορά και την χρήση των υλικών καθαριότητας που παραλαμβάνει.

4. Διοικητικός Γραμματέας

Καθήκοντα Διοικητικού Γραμματέα ανατίθενται με απόφαση Δημάρχου σε δημοτικό υπάλληλο, σύμφωνα με το άρθρο 49 του νόμου 3584/2007 (Κώδικας Δημοτικών υπαλλήλων).

1. Η παραλαβή και αυθημερόν πρωτοκόλληση, ευρετηρίαση των πάσης φύσεως εισερχομένων εγγράφων μετά το χαρακτηρισμό τους από τον Πρόεδρο.
2. Η διεκπεραίωση κάθε εισερχόμενου ή εξερχόμενου εγγράφου και τήρηση των σχετικών βιβλίων παράδοσης.
3. Η τήρηση του γενικού αρχείου του Νομικού Προσώπου και εισήγηση για την καταστροφή του θεωρούμενου σαν άχρηστο όταν απαιτείται.
4. Η μέριμνα για την τοιχοκόλληση κοινοποίηση των διακηρύξεων των δημοπρασιών των εγγράφων και των πιστοποιητικών διαφόρων αρχών.

5. Η εν γένει γραμματειακή υποστήριξη και μηχανοργάνωση του Νομικού Προσώπου.
6. Η ευθύνη κάθε εισφοράς και εσόδου του Νομικού Προσώπου.

Παραπάνω αναφέρθηκαν τα σημαντικότερα κέντρα άσκησης κοινωνικής πολιτικής στον δήμο Μεσσήνης. Πέρα από αυτά, η Μεσσήνη διαθέτει επίσης:

1. Τοπικό Συμβούλιο Νέων

Το Τοπικό Συμβούλιο των νέων είναι ένας χώρος για να συζητάνε οι νέοι τους προβληματισμούς τους, να καταθέτουν τις ιδέες και τις προτάσεις τους και να συναποφασίζουν για αυτές.

Από την έρευνα που έγινε στον Δήμο Μεσσήνης για την κοινωνική πολιτική που ασκεί, δεν καταφέραμε να βρούμε κάποιο εκπρόσωπο του Τοπικού Συμβουλίου των νέων της Μεσσήνης για να μπορέσουμε να καταγράψουμε τις δραστηριότητές του.

2. Τρεις Παιδικούς Σταθμούς

Οι παιδικοί σταθμοί βρίσκονται στις διευθύνσεις: Δαρδανελείων & Σμύρνης, Μεταμορφώσεως Σωτήρος και Πάροδος Μητροπέτροβας.

Το προσωπικό που απασχολείται στους παιδικούς σταθμούς είναι:

- 1) 1 Νηπιαγωγός
- 2) 3 Βρεφονηπιοκόμοι
- 3) 3 Μαγείρισσες
- 4) 4 Καθαρίστριες

Μέρος τρίτο

---

*Έρευνα στους δήμους
Καλαμάτας και Μεσσήνης
για την κοινωνική πολιτική*

Κεφάλαιο 5^ο

Η έρευνα

5.1 Υλικό – μέθοδος της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να μάθουμε την άποψη των κατοίκων της Καλαμάτας και της Μεσσήνης, για την κοινωνική πολιτική που ασκούν οι τοπικές αρχές στον τόπο τους.

Η έρευνα έγινε με μορφή ερωτηματολογίου. Περιλάμβανε δώδεκα ερωτήσεις, εκ των οποίων οι τρεις αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων και οι άλλες εννέα αφορούν την άσκηση κοινωνικής πολιτικής του κάθε τόπου.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε με προσωπική συνέντευξη στον κάθε κάτοικο από τις δύο σπουδάστριες. Στην περιοχή της Καλαμάτας απαντήθηκαν εξήντα ερωτηματολόγια, ενώ στην Μεσσήνη απαντήθηκαν σαράντα.

Και στις δύο περιοχές δόθηκε το ίδιο ερωτηματολόγιο, με σκοπό την σύγκρισή τους στο τέλος της έρευνας και την διεξαγωγή συμπερασμάτων.

5.2 Αποτελέσματα έρευνας για την Καλαμάτα

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας για την κοινωνική πολιτική της Καλαμάτας. Η απεικόνιση των αποτελεσμάτων γίνεται και στις δώδεκα ερωτήσεις τόσο ποσοτικά όσο και με τη βοήθεια διαγραμμάτων.

5.2.1 Ηλικία - Φύλλο - Μορφωτικό επίπεδο

Η ηλικιακή σύνθεση του δείγματος παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

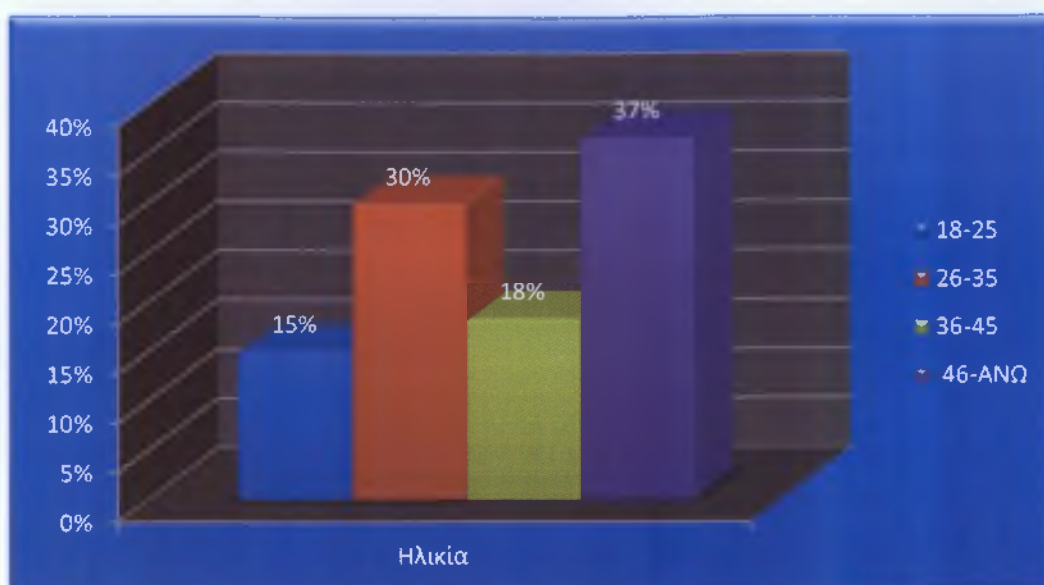
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1

Ηλικία	Σύνολο				
	18-25	26-35	36-45	46-ΑΝΩ	
Άτομα	9	18	11	22	60
Ποσοστό	15%	30%	18%	37%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από το δείγμα, οι 9 έχουν ηλικία μεταξύ 18 – 25, οι 18 μεταξύ 26 – 35, οι 11 έχουν ηλικία μεταξύ 36 – 45 και οι υπόλοιποι 22 είναι πάνω από 46. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει το ακόλουθο διάγραμμα, το οποίο παρουσιάζει την κατανομή του δείγματος από την άποψη της ηλικίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1

Πηγή: Ίδια έρευνα

Όπως παρατηρούμε από το διάγραμμα, το 15% του δείγματος βρίσκεται σε ηλικία 18 – 25 και το 30% σε ηλικία 26 – 35. Το 18% βρίσκεται σε ηλικία 36 – 45, ενώ το υπόλοιπο 37% είναι πάνω από 46 ετών.

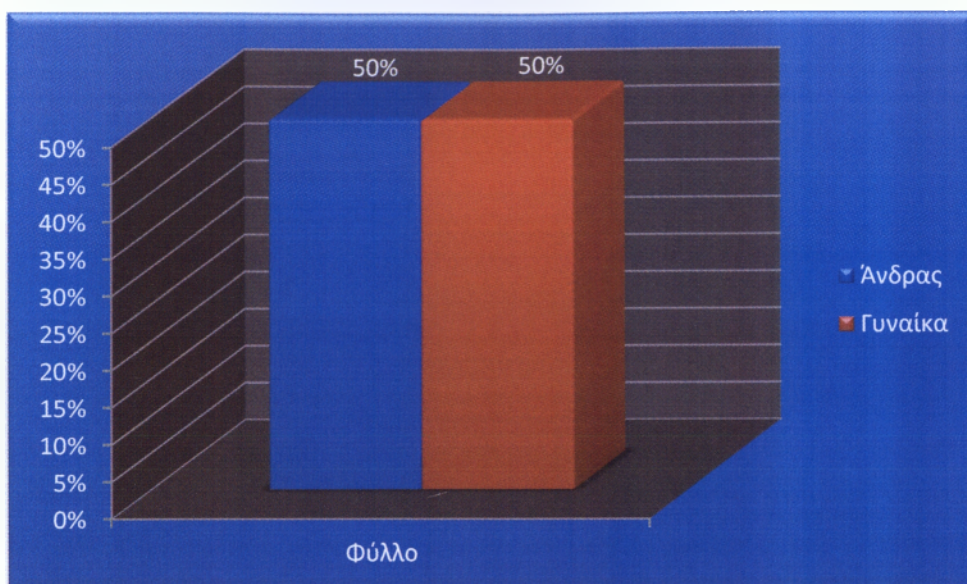
Η ποσοστιαία συμμετοχή των ανδρών και των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2

Φύλλο	Σύνολο		
	Άνδρας	Γυναίκα	
Άτομα	30	30	60
Ποσοστό	50%	50%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το σύνολο του δείγματος είναι 60 άτομα, από τους οποίους οι 30 είναι άντρες και οι 30 είναι γυναίκες. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει το ακόλουθο διάγραμμα, το οποίο παρουσιάζει την σύνθεση του δείγματος της έρευνας ως προς το φύλο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το σύνολο του δείγματος είναι 60 άτομα, από τους οποίους το 50% είναι άντρες και το 50% γυναίκες.

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζεται το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3

Μορφωτικό επίπεδο					Σύνολο
	Υποχρεωτική εκπαίδευση	Απόφοιτος Λυκείου	Απόφοιτος ΑΕΙ -ΤΕΙ	Κάτοχος Μεταπτυχιακού –Διδακτορικού	
Άτομα	15	24	19	2	60
Ποσοστό	25%	40%	32%	3%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το σύνολο του δείγματος, αποτελείται από 15 άτομα με υποχρεωτική εκπαίδευση, από 24 άτομα που είναι απόφοιτοι λυκείου, από 19 άτομα που είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ και τα υπόλοιπα 2 άτομα είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.3

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, το 25% του δείγματος έχει υποχρεωτική εκπαίδευση, το 40% είναι απόφοιτοι λυκείου, το 32% είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ και το υπόλοιπο 3% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.

5.2.2 Υποστήριξη το δήμου στους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες

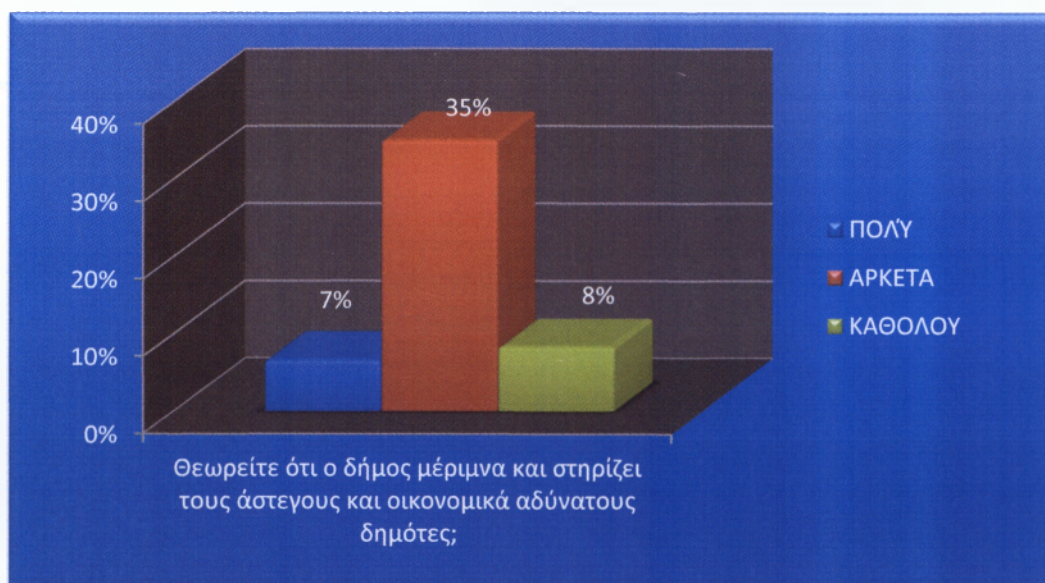
Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης «αν οι κάτοικοι θεωρούν ότι ο δήμος τους, μεριμνά και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4

Θεωρείτε ότι ο δήμος μέριμνα και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	8	42	10	60
Ποσοστό	7%	35%	8%	50%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Παρατηρούμε πως από το σύνολο του δείγματος, τα 8 άτομα θεωρούν ότι ο δήμος τους μεριμνά και στηρίζει πολύ τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, τα 42 ότι τους στηρίζει αρκετά ενώ υπάρχουν και 10 άτομα που δεν το πιστεύουν αυτό καθόλου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 7% των ατόμων θεωρεί ότι ο δήμος τους μεριμνά και στηρίζει πολύ τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, το 35% ότι τους

στηρίζει αρκετά ενώ το 8% των ατόμων που δεν το πιστεύουν αυτό καθόλου. Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων έχουν αρκετά θετική άποψη για τις ενέργειες του δήμου τους.

5.2.3 Δραστηριότητες για κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου

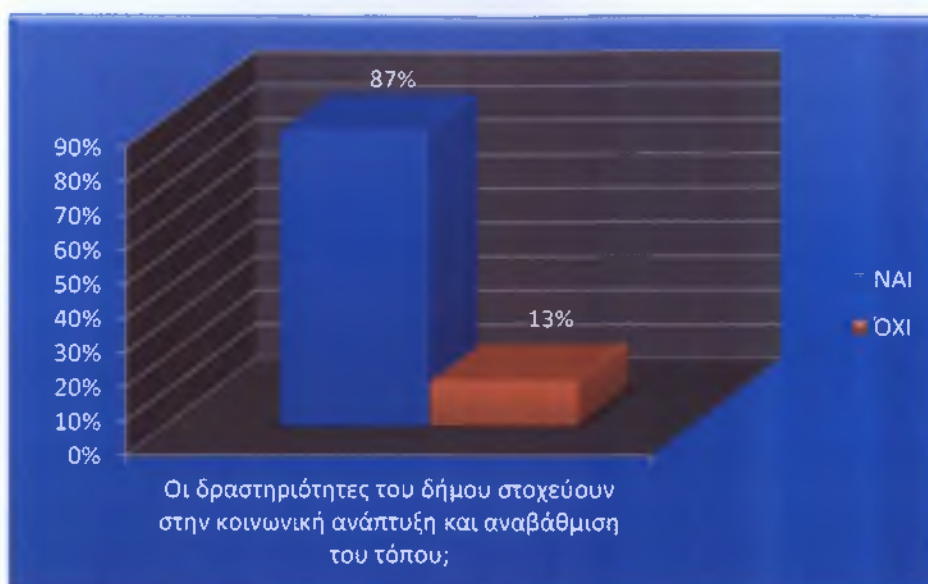
Τα παρακάτω αποτελέσματα αφορούν την ερώτηση «αν οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5

Οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου;		Σύνολο	
		ΝΑΙ	ΌΧΙ
Άτομα	52	8	60
Ποσοστό	87%	13%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Παρατηρούμε πως οι 52 κάτοικοι από τους 60 που ερωτήθηκαν, θεωρούν πως οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου, αλλά υπάρχουν και 8 άτομα που δεν το πιστεύουν αυτό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.5

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από το διάγραμμα παρατηρούμε, πως το 87% των κατοίκων, θεωρεί πως οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου, ενώ το 13% δεν το πιστεύει αυτό. Και σε αυτή την ερώτηση συνεχίζεται η θετική άποψη των κατοίκων για την κοινωνική πολιτική του δήμου.

5.2.4 Πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι»

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για την άποψη των κατοίκων για το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι».

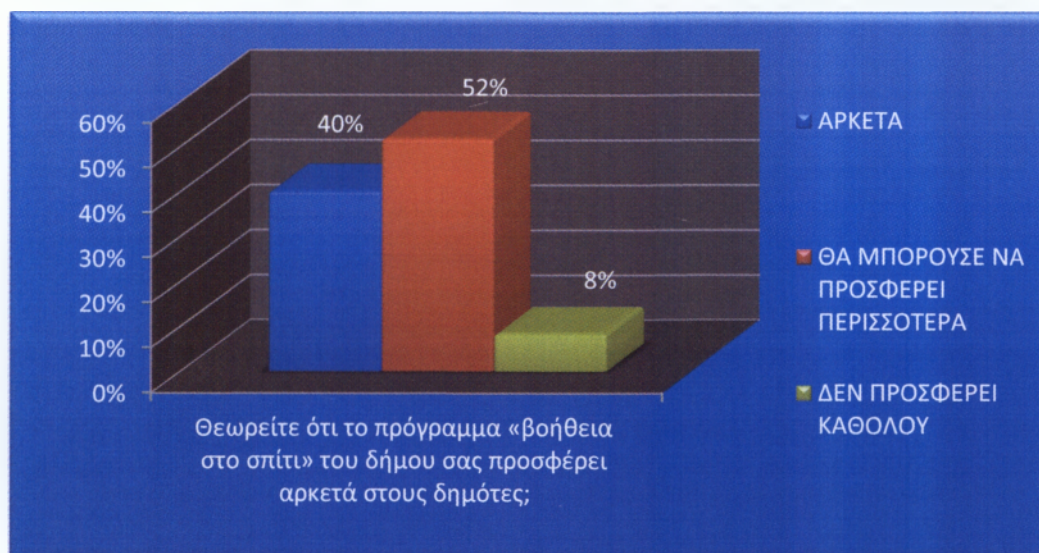

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6

Θεωρείτε ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου σας προσφέρει αρκετά στους δημότες;				Σύνολο
	ΑΡΚΕΤΑ	ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ	ΔΕΝ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	24	31	5	60
Ποσοστό	40%	52%	8%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τους 60 ερωτηθέντες, οι 24 θεωρούν ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου προσφέρει αρκετά στους δημότες, οι 31 ότι θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερα ενώ 5 κάτοικοι θεωρούν ότι δεν προσφέρει καθόλου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.6

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 40% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου προσφέρει αρκετά στους δημότες, το 52% ότι θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερα ενώ το 8% θεωρεί ότι δεν προσφέρει καθόλου. Τα ποσοστά θετικής άποψης είναι αρκετά ενθαρρυντικά.

5.2.5 «Κοινωφελής επιχείρηση»

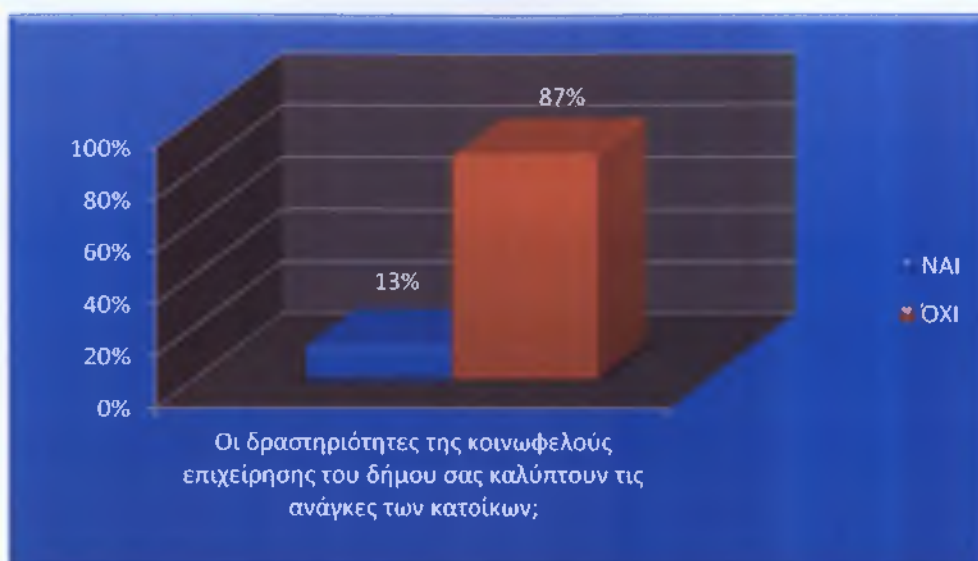
Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για τις δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης που ασκεί κοινωνική πολιτική.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.7

Οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου σας καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων;			Σύνολο
	ΝΑΙ	ΌΧΙ	
Άτομα	8	52	60
Ποσοστό	13%	87%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με την ερώτηση για το αν οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων, 8 από τα 60 άτομα πιστεύουν στην επιχείρηση αυτή, ενώ 52 άτομα δεν έχουν θετική άποψη.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.7

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούμε πως το 13% θεωρεί πως οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων, ενώ το 87% των κατοίκων δεν έχει θετική άποψη για την επιχείρηση αυτή. Σε αυτή την ερώτηση τα στοιχεία είναι απογοητευτικά. Το ποσοστό που δεν πιστεύει σε αυτή την επιχείρηση είναι αρκετά μεγάλο.

5.2.6 Εκδηλώσεις αθλητισμού

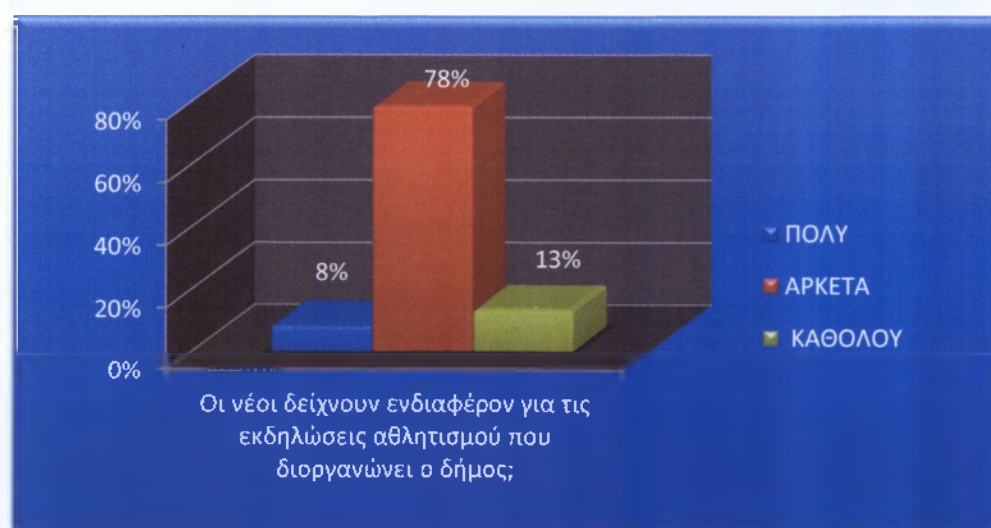
Τα παρακάτω αποτελέσματα έχουν να κάνουν με το αν οι νέοι δείχνουν ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8

Οι νέοι δείχνουν ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	5	47	8	60
Ποσοστό	8%	78%	13%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Διαπιστώνουμε ότι 5 κάτοικοι από τους 60 πιστεύουν ότι οι νέοι δείχνουν πολύ ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος, 47 άτομα ότι δείχνουν αρκετό ενδιαφέρον και 8 άτομα ότι δεν δείχνουν καθόλου ενδιαφέρον.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.8

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα το 8% του δείγματος πιστεύει ότι οι νέοι δείχνουν πολύ ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος, το 78% ότι δείχνουν αρκετό ενδιαφέρον και το υπόλοιπο 13% ότι δεν δείχνουν καθόλου ενδιαφέρον.

5.2.7 Σκοπός ΚΑΠΗ

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης για το αν «τα ΚΑΠΗ καταφέρνουν να υλοποιούν τον σκοπό τους, δηλ. να κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9

Τα ΚΑΠΗ, έχουν σκοπό να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία. Το καταφέρνουν αυτό;			Σύνολο
Άτομα	ΝΑΙ 14	ΌΧΙ 46	60
Ποσοστό	23%	77%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Παρατηρούμε πως οι 14 ερωτηθέντες από τους 60 πιστεύουν ότι τα ΚΑΠΗ κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία ενώ 46 ερωτηθέντες δεν το πιστεύουν αυτό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.9

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το παραπάνω διάγραμμα δείχνει πως το 23% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι τα ΚΑΠΗ κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία ενώ το 77% δεν το πιστεύει αυτό. Παρατηρούμε ότι η άποψη των κατοίκων της Καλαμάτας δεν είναι πολύ καλή για τα ΚΑΠΗ του δήμου.

5.2.8 Εκδρομές και εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για το αν οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία στα μέλη τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.10

Οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία στα μέλη τους;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	29	31	0	60
Ποσοστό	48%	52%	0%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Οι 29 κάτοικοι από τους 60 που ερωτήθηκαν πιστεύουν πως οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν πολύ καλή ψυχαγωγία στα μέλη τους, οι 31 ερωτηθέντες πιστεύουν ότι προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία, ενώ δεν υπάρχει κανένας που να πιστεύει πως δεν προσφέρουν καθόλου ψυχαγωγία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.10

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 48% των ερωτηθέντων πιστεύει πως οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν πολύ καλή

ψυχαγωγία στα μέλη τους, το 52% πιστεύει ότι προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία, ενώ δεν υπάρχει κανένας που να πιστεύει πως δεν προσφέρουν καθόλου ψυχαγωγία. Τα στοιχεία είναι αρκετά ικανοποιητικά για τις εκδρομές και τις εκδηλώσεις των ΚΑΠΗ.

5.2.9 Παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών

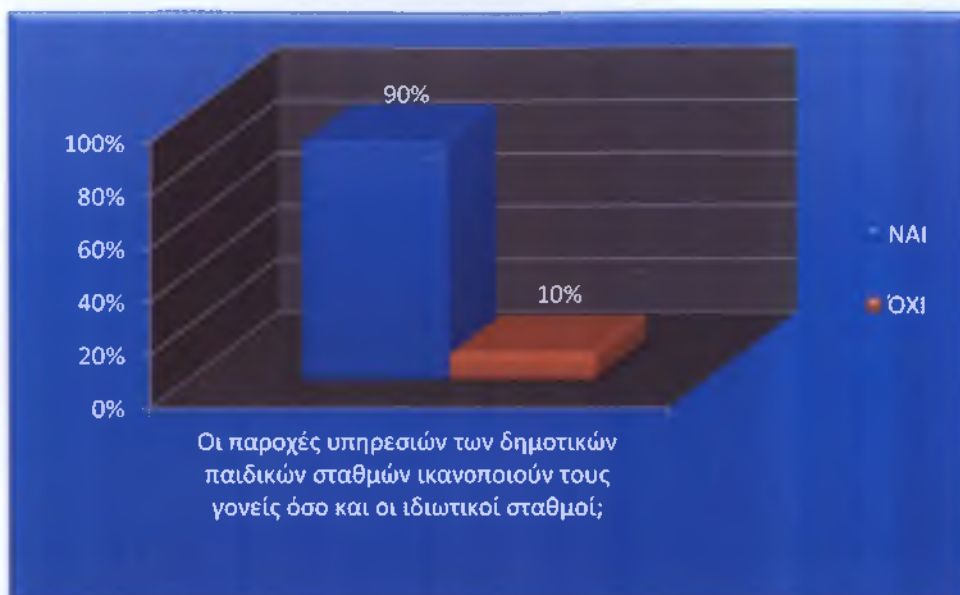
Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για το αν οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.11

Οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί;			Σύνολο
	ΝΑΙ	ΌΧΙ	
Άτομα	54	6	60
Ποσοστό	90%	10%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνουμε ότι 54 άτομα πιστεύουν πως οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί και 6 άτομα ότι δεν τους ικανοποιούν.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.11

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 90% των ατόμων πιστεύει πως οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί και μόλις το 10% πιστεύει ότι δεν τους ικανοποιούν. Διαπιστώνουμε ότι η εικόνα των δημοτικών παιδικών σταθμών προς τους δημότες είναι αρκετά καλή.

5.2.10 Ανταπόκριση στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων

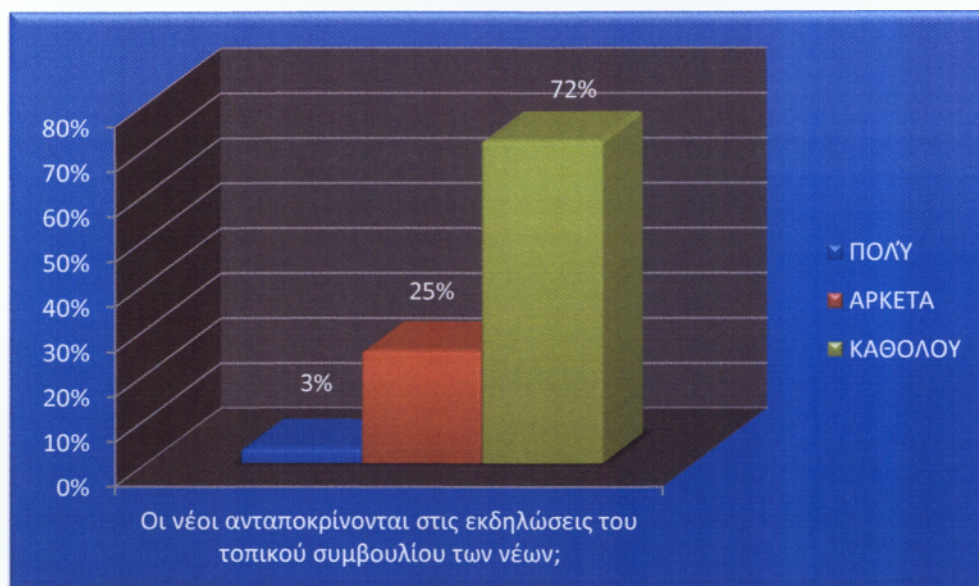
Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για την ανταπόκριση των νέων στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.12

Οι νέοι ανταποκρίνονται στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	2	15	43	60
Ποσοστό	3%	25%	72%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με τον πίνακα, 2 κάτοικοι πιστεύουν ότι οι νέοι ανταποκρίνονται πολύ στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων, 15 κάτοικοι ότι ανταποκρίνονται αρκετά και 43 ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.12

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 3% των κατοίκων πιστεύει ότι οι νέοι ανταποκρίνονται πολύ στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων, το 25% ότι ανταποκρίνονται αρκετά και το 72% ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου. Δεν είναι

καθόλου ικανοποιητικά τα στοιχεία για την άποψη των κατοίκων για τους νέους και το ενδιαφέρον τους για το τοπικό συμβούλιο των νέων.

5.3 Αποτελέσματα της έρευνας για την Μεσσήνη

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας για την κοινωνική πολιτική της Μεσσήνης. Η απεικόνιση των αποτελεσμάτων γίνεται και στις δώδεκα ερωτήσεις τόσο ποσοτικά όσο και με τη βοήθεια διαγραμμάτων.

5.3.1 Ηλικία - Φύλλο - Μορφωτικό επίπεδο

Η ηλικιακή σύνθεση του δείγματος παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

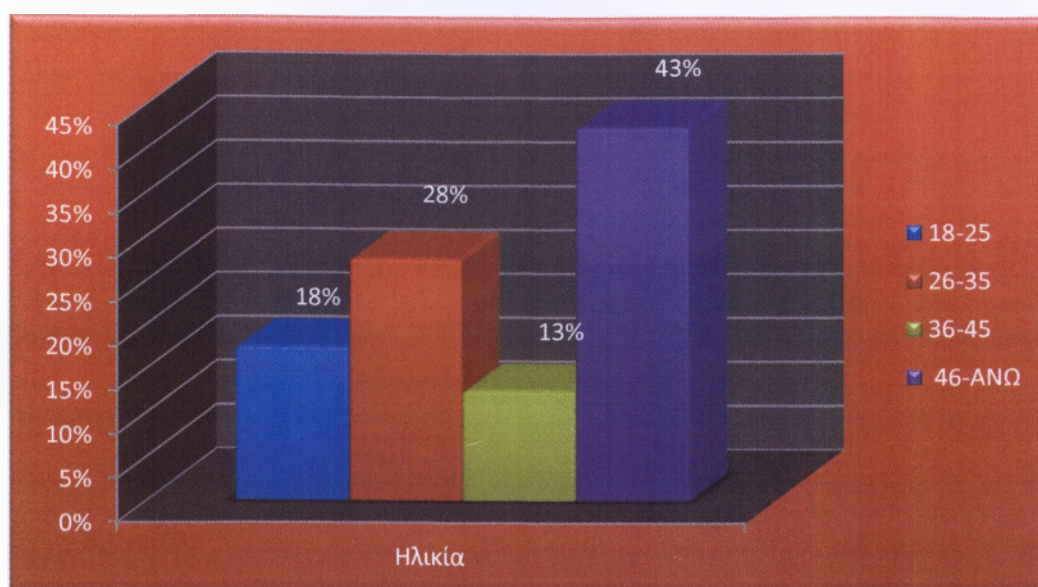
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.13

Ηλικία					Σύνολο
	18-25	26-35	36-45	46-ΑΝΩ	
Άτομα	7	11	5	17	40
Ποσοστό	18%	28%	13%	43%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από το δείγμα, οι 7 έχουν ηλικία μεταξύ 18 – 25, οι 11 μεταξύ 26 – 35, οι 5 έχουν ηλικία μεταξύ 36 – 45 και οι υπόλοιποι 17 είναι πάνω από 46. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει το ακόλουθο διάγραμμα, το οποίο παρουσιάζει την κατανομή του δείγματος από την άποψη της ηλικίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.13

Πηγή: Ίδια έρευνα

Όπως παρατηρούμε από το διάγραμμα, το 18% του δείγματος βρίσκεται σε ηλικία 18 – 25 και το 28% σε ηλικία 26 – 35. Το 13% βρίσκεται σε ηλικία 36 – 45, ενώ το υπόλοιπο 43% είναι πάνω από 46 ετών.

Η ποσοστιαία συμμετοχή των ανδρών και των γυναικών που συμμετείχαν στην έρευνα παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

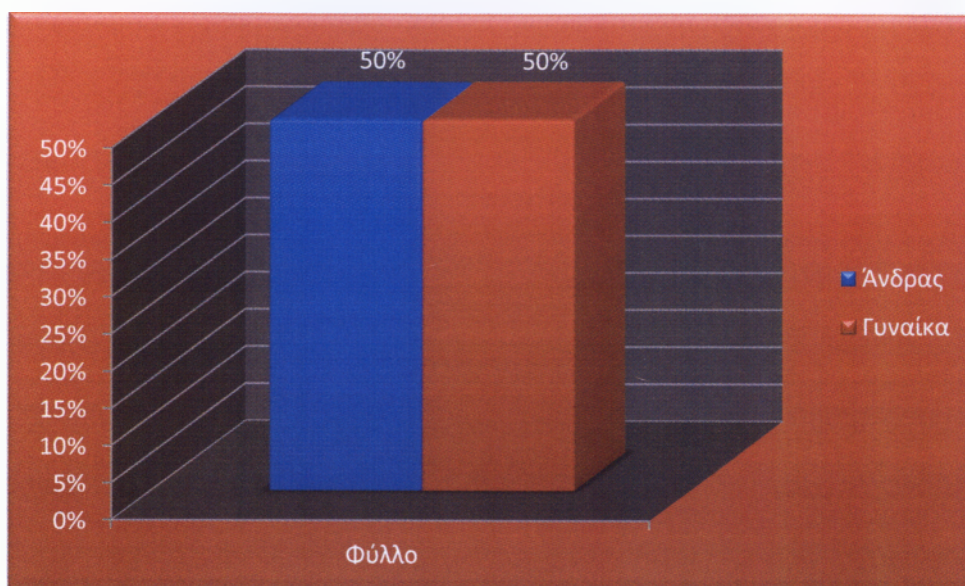
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.14

Φύλλο	Σύνολο		
	Άνδρας	Γυναίκα	
Άτομα	20	20	40
Ποσοστό	50%	50%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το σύνολο του δείγματος είναι 40 άτομα, από τους οποίους οι 20 είναι άντρες και οι 20 είναι γυναίκες. Από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει το ακόλουθο διάγραμμα, το οποίο παρουσιάζει την σύνθεση του δείγματος της έρευνας ως προς το φύλο.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.14

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το σύνολο του δείγματος είναι 40 άτομα, από τους οποίους το 50% είναι άντρες και το 50% γυναίκες.

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζεται το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων.

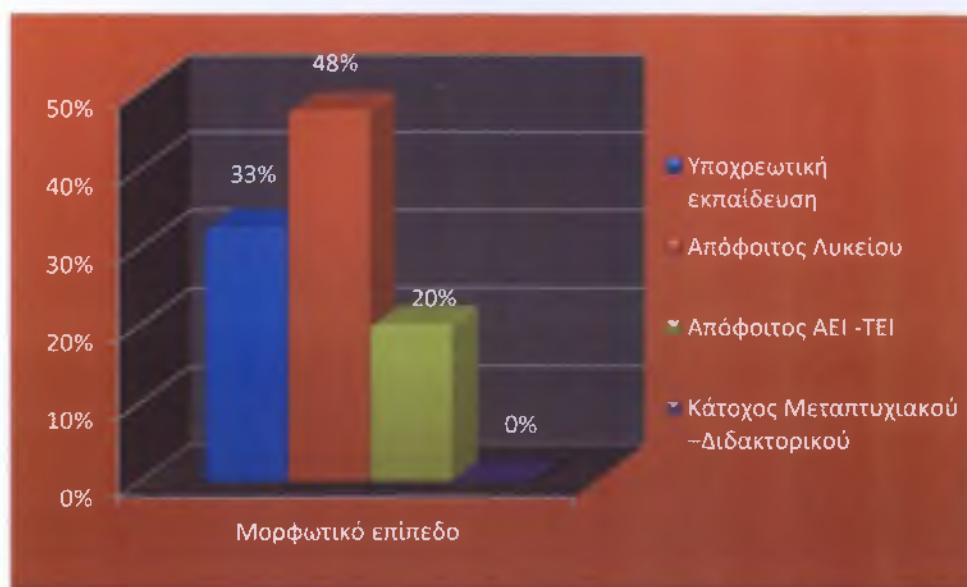
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.15

Μορφωτικό επίπεδο					Σύνολο
	Υποχρεωτική εκπαίδευση	Απόφοιτος Λυκείου	Απόφοιτος ΑΕΙ -ΤΕΙ	Κάτοχος Μεταπτυχιακού –Διδακτορικού	
Άτομα	13	19	8	0	40
Ποσοστό	33%	48%	20%	0%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το σύνολο του δείγματος, αποτελείται από 13 άτομα με υποχρεωτική εκπαίδευση, από 19 άτομα που είναι απόφοιτοι λυκείου, από 8 άτομα που είναι κάτοχοι πτυχίου

ΑΕΙ ή ΤΕΙ και δεν υπάρχει κανένας που να είναι κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.15

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το παραπάνω διάγραμμα, το 33% του δείγματος έχει υποχρεωτική εκπαίδευση, το 48% είναι απόφοιτοι λυκείου, το 20% είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ και δεν υπάρχει κανένας που να είναι κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.

5.3.2 Υποστήριξη το δήμου στους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης «αν οι κάτοικοι θεωρούν ότι ο δήμος τους, μεριμνά και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.16

Θεωρείτε ότι ο δήμος μέριμνα και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	4	28	8	40
Ποσοστό	10%	70%	20%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Παρατηρούμε πως από το σύνολο του δείγματος, τα 4 άτομα θεωρούν ότι ο δήμος τους μεριμνά και στηρίζει πολύ τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, τα 28 ότι τους στηρίζει αρκετά ενώ υπάρχουν και 8 άτομα που δεν το πιστεύουν αυτό καθόλου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.16

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 10% των ατόμων θεωρεί ότι ο δήμος τους μεριμνά και στηρίζει πολύ τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, το 70% ότι τους στηρίζει αρκετά ενώ το 20% των ατόμων που δεν το πιστεύουν αυτό καθόλου. Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων έχουν αρκετά θετική άποψη για τις ενέργειες του δήμου τους.

5.3.3 Δραστηριότητες για κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου

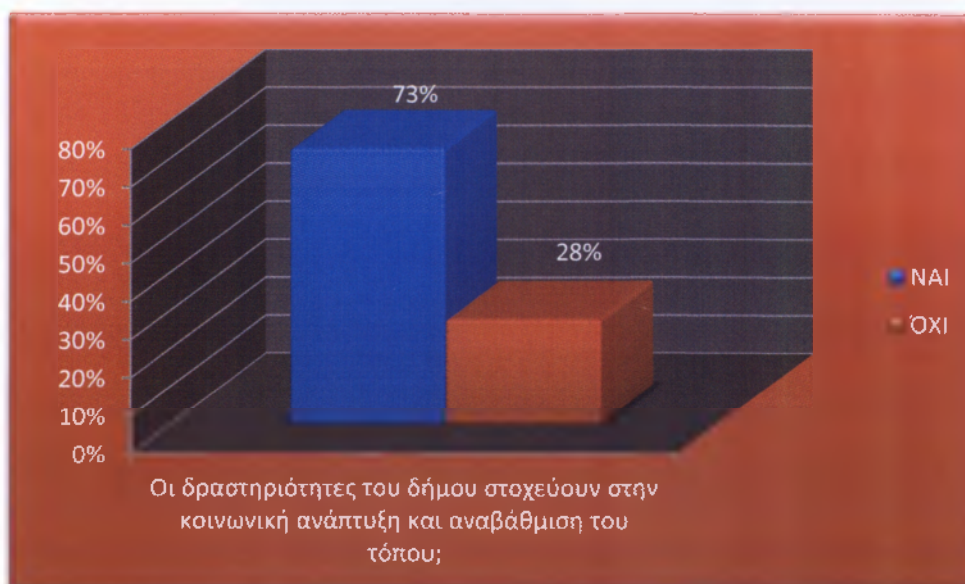
Τα παρακάτω αποτελέσματα αφορούν την ερώτηση «αν οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.17

Οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου;	Σύνολο		
	ΝΑΙ	ΌΧΙ	
Άτομα	29	11	40
Ποσοστό	73%	28%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Παρατηρούμε πως οι 29 κάτοικοι από τους 40 που ερωτήθηκαν, θεωρούν πως οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου, αλλά υπάρχουν και 11 άτομα που δεν το πιστεύουν αυτό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.17

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από το διάγραμμα παρατηρούμε, πως το 73% των κατοίκων, θεωρεί πως οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου, ενώ το 28% δεν το πιστεύει αυτό. Και σε αυτή την ερώτηση συνεχίζεται η θετική άποψη των κατοίκων για την κοινωνική πολιτική του δήμου.

5.3.4 Πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι»

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για την άποψη των κατοίκων για το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι».

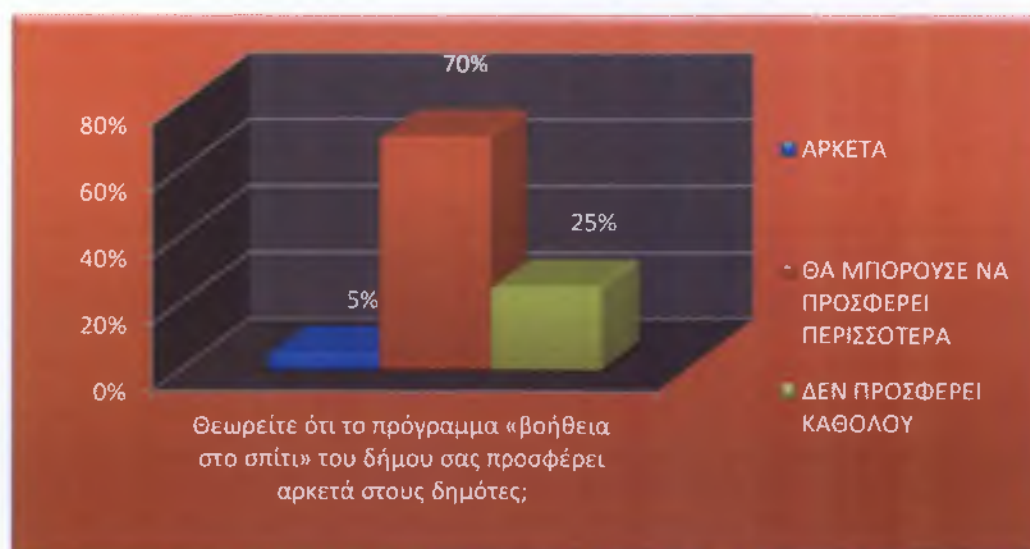

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.18

Θεωρείτε ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου σας προσφέρει αρκετά στους δημότες;				Σύνολο
	ΑΡΚΕΤΑ	ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ	ΔΕΝ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	2	28	10	40
Ποσοστό	5%	70%	25%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τους 40 ερωτηθέντες, οι 2 θεωρούν ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου προσφέρει αρκετά στους δημότες, οι 28 ότι θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερα ενώ 10 κάτοικοι θεωρούν ότι δεν προσφέρει καθόλου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.18

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 5% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου προσφέρει αρκετά στους δημότες, το 70% ότι θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερα ενώ το 25% θεωρεί ότι δεν προσφέρει καθόλου. Τα ποσοστά θετικής άποψης είναι αρκετά ενθαρρυντικά.

5.3.5 «Κοινωφελής επιχείρηση»

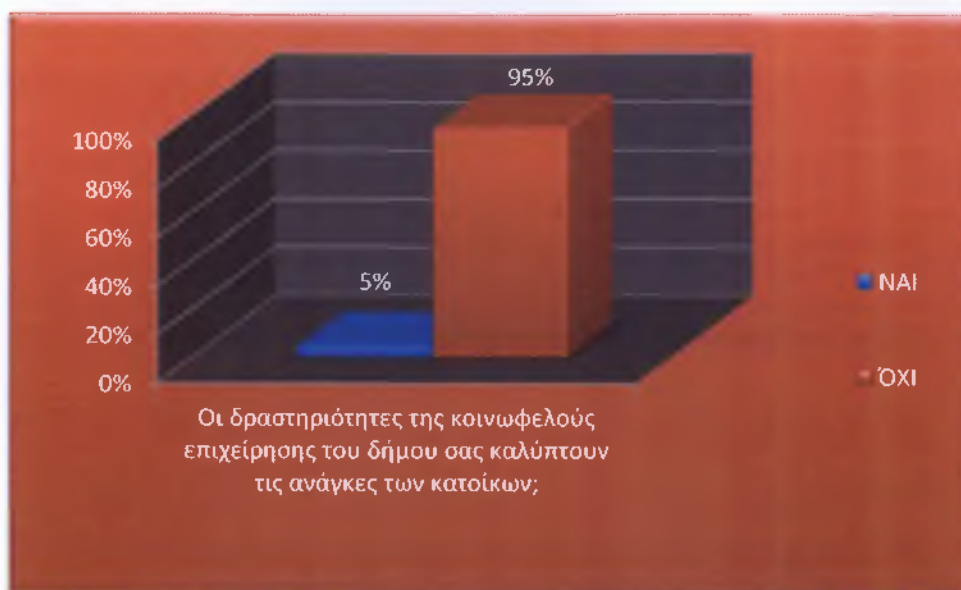
Ο παρακάτω πίνακας μας πληροφορεί για τις δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης που ασκεί κοινωνική πολιτική.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.19

Οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου σας καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων;			Σύνολο
	ΝΑΙ	ΌΧΙ	
Άτομα	2	38	40
Ποσοστό	5%	95%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με την ερώτηση για το αν οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων, 2 από τα 40 άτομα πιστεύουν στην επιχείρηση αυτή, ενώ 38 άτομα δεν έχουν θετική άποψη.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.19

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούμε πως το 5% θεωρεί πως οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων, ενώ το 95% των κατοίκων δεν έχει θετική άποψη για την επιχείρηση αυτή. Σε αυτή την ερώτηση τα στοιχεία είναι απογοητευτικά. Το ποσοστό που δεν πιστεύει σε αυτή την επιχείρηση είναι αρκετά μεγάλο.

5.3.6 Εκδηλώσεις αθλητισμού

Τα παρακάτω αποτελέσματα έχουν να κάνουν με το αν οι νέοι δείχνουν ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.20

Οι νέοι δείχνουν ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	2	28	10	40
Ποσοστό	5%	70%	25%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Διαπιστώνουμε ότι 2 κάτοικοι από τους 40 πιστεύουν ότι οι νέοι δείχνουν πολύ ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος, 28 άτομα ότι δείχνουν αρκετό ενδιαφέρον και 10 άτομα ότι δεν δείχνουν καθόλου ενδιαφέρον.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.20

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα το 5% του δείγματος πιστεύει ότι οι νέοι δείχνουν πολύ ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος, το 70% ότι

δείχνουν αρκετό ενδιαφέρον και το υπόλοιπο 25% ότι δεν δείχνουν καθόλου ενδιαφέρον.

5.3.7 Σκοπός ΚΑΠΗ

Παρακάτω παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης για το αν «τα ΚΑΠΗ καταφέρνουν να υλοποιούν τον σκοπό τους, δηλ. να κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία».

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.21

Τα ΚΑΠΗ, έχουν σκοπό να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία. Το καταφέρνουν αυτό;			Σύνολο
Άτομα	ΝΑΙ 2	ΌΧΙ 38	40
Ποσοστό	5%	95%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Παρατηρούμε πως οι 2 ερωτηθέντες από τους 40 πιστεύουν ότι τα ΚΑΠΗ κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία ενώ 38 ερωτηθέντες δεν το πιστεύουν αυτό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.21

Πηγή: Ίδια έρευνα

Το παραπάνω διάγραμμα δείχνει πως το 5% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι τα ΚΑΠΗ κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία ενώ το 95% δεν το πιστεύει αυτό. Παρατηρούμε ότι η άποψη των κατοίκων της Μεσσήνης δεν είναι πολύ καλή για το ΚΑΠΗ του δήμου.

5.3.8 Εκδρομές και εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για το αν οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία στα μέλη τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.22

Οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία στα μέλη τους;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	14	22	4	40
Ποσοστό	35%	55%	10%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Οι 14 κάτοικοι από τους 40 που ερωτήθηκαν πιστεύουν πως οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν πολύ καλή ψυχαγωγία στα μέλη τους, οι 22 ερωτηθέντες πιστεύουν ότι προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία, ενώ 4 πιστεύουν πως δεν προσφέρουν καθόλου ψυχαγωγία.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.22

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 35% των ερωτηθέντων πιστεύει πως οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν πολύ καλή

ψυχαγωγία στα μέλη τους, το 55% πιστεύει ότι προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία, ενώ το 10% πιστεύει πως δεν προσφέρουν καθόλου ψυχαγωγία. Τα στοιχεία είναι αρκετά ικανοποιητικά για τις εκδρομές και τις εκδηλώσεις των ΚΑΠΗ.

5.3.9 Παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών

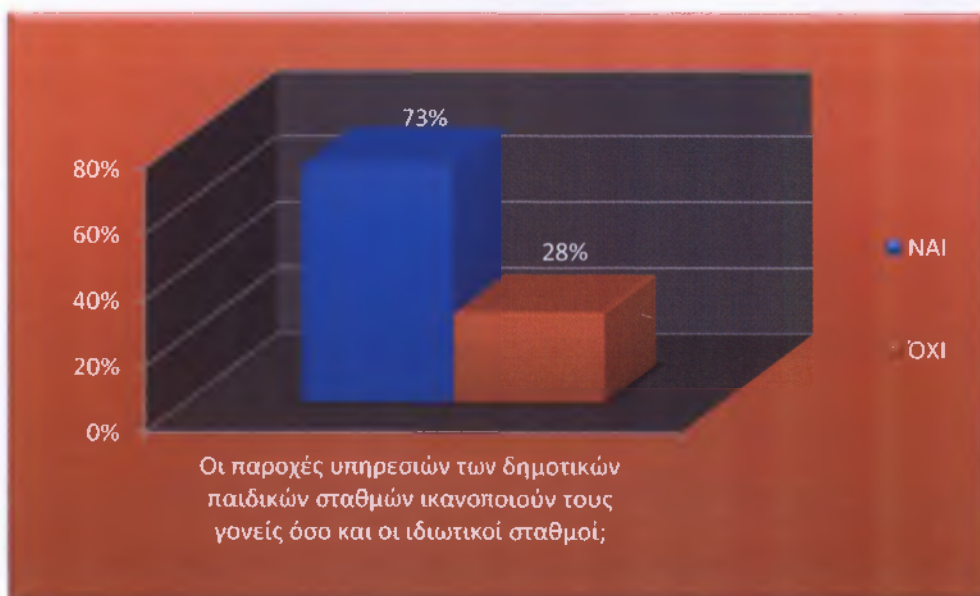
Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για το αν οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.23

Οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί;			Σύνολο
	ΝΑΙ	ΌΧΙ	
Άτομα	29	11	40
Ποσοστό	73%	28%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Από τον παραπάνω πίνακα διαπιστώνουμε ότι 29 άτομα πιστεύουν πως οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί και 11 άτομα ότι δεν τους ικανοποιούν.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.23

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 73% των ατόμων πιστεύει πως οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί και το 28% πιστεύει ότι δεν τους ικανοποιούν. Διαπιστώνουμε ότι η εικόνα των δημοτικών παιδικών σταθμών προς τους δημότες είναι αρκετά καλή.

5.3.10 Ανταπόκριση στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για την ανταπόκριση των νέων στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.24

Οι νέοι ανταποκρίνονται στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων;				Σύνολο
	ΠΟΛΥ	ΑΡΚΕΤΑ	ΚΑΘΟΛΟΥ	
Άτομα	5	27	8	40
Ποσοστό	13%	68%	20%	100%

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με τον πίνακα, 5 κάτοικοι πιστεύουν ότι οι νέοι ανταποκρίνονται πολύ στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων, 27 κάτοικοι ότι ανταποκρίνονται αρκετά και 8 ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.24

Πηγή: Ίδια έρευνα

Σύμφωνα με το διάγραμμα, το 13% των κατοίκων πιστεύει ότι οι νέοι ανταποκρίνονται πολύ στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων, το 68%

ότι ανταποκρίνονται αρκετά και το 20% ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου. Είναι αρκετά ικανοποιητικά τα στοιχεία για την άποψη των κατοίκων για τους νέους και το ενδιαφέρον τους για το τοπικό συμβούλιο των νέων.

Κεφάλαιο 6^ο

Συμπεράσματα

Συμπεράσματα για τον δήμο Καλαμάτας

Από την παραπάνω έρευνα που πραγματοποιήθηκε, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τον δήμο της Καλαμάτας:

- Το 15% του δείγματος βρίσκεται σε ηλικία 18 – 25 και το 30% σε ηλικία 26 – 35. Το 18% βρίσκεται σε ηλικία 36 – 45, ενώ το υπόλοιπο 37% είναι πάνω από 46 ετών.
- Το σύνολο του δείγματος είναι 60 άτομα, από τους οποίους το 50% είναι άντρες και το 50% γυναίκες.
- Το 25% του δείγματος έχει υποχρεωτική εκπαίδευση, το 40% είναι απόφοιτοι λυκείου, το 32% είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ και το υπόλοιπο 3% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.
- Το 7% των ατόμων θεωρεί ότι ο δήμος τους μεριμνά και στηρίζει πολύ τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, το 35% ότι τους στηρίζει αρκετά ενώ το 8% των ατόμων που δεν το πιστεύουν αυτό καθόλου. Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων έχουν αρκετά θετική άποψη για τις ενέργειες του δήμου τους.
- Το 87% των κατοίκων, θεωρεί πως οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου, ενώ το 13% δεν το πιστεύει αυτό. Και σε αυτή την ερώτηση συνεχίζεται η θετική άποψη των κατοίκων για την κοινωνική πολιτική του δήμου.

- Το 40% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου προσφέρει αρκετά στους δημότες, το 52% ότι θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερα ενώ το 8% θεωρεί ότι δεν προσφέρει καθόλου. Τα ποσοστά θετικής άποψης είναι αρκετά ενθαρρυντικά.
- Το 13% θεωρεί πως οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων, ενώ το 87% των κατοίκων δεν έχει θετική άποψη για την επιχείρηση αυτή. Σε αυτή την ερώτηση τα στοιχεία είναι απογοητευτικά. Το ποσοστό που δεν πιστεύει σε αυτή την επιχείρηση είναι αρκετά μεγάλο.
- Το 8% του δείγματος πιστεύει ότι οι νέοι δείχνουν πολύ ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος, το 78% ότι δείχνουν αρκετό ενδιαφέρον και το υπόλοιπο 13% ότι δεν δείχνουν καθόλου ενδιαφέρον.
- Το 23% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι τα ΚΑΠΗ κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία ενώ το 77% δεν το πιστεύει αυτό. Παρατηρούμε ότι η άποψη των κατοίκων της Καλαμάτας δεν είναι πολύ καλή για τα ΚΑΠΗ του δήμου.
- Το 48% των ερωτηθέντων πιστεύει πως οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν πολύ καλή ψυχαγωγία στα μέλη τους, το 52% πιστεύει ότι προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία, ενώ δεν υπάρχει κανένας που να πιστεύει πως δεν προσφέρουν καθόλου ψυχαγωγία. Τα στοιχεία είναι αρκετά ικανοποιητικά για τις εκδρομές και τις εκδηλώσεις των ΚΑΠΗ.
- Το 90% των ατόμων πιστεύει πως οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί και μόλις το 10% πιστεύει ότι δεν τους ικανοποιούν. Διαπιστώνουμε ότι η εικόνα των δημοτικών παιδικών σταθμών προς τους δημότες είναι αρκετά καλή.

- Το 3% των κατοίκων πιστεύει ότι οι νέοι ανταποκρίνονται πολύ στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων, το 25% ότι ανταποκρίνονται αρκετά και το 72% ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου. Δεν είναι καθόλου ικανοποιητικά τα στοιχεία για την άποψη των κατοίκων για τους νέους και το ενδιαφέρον τους για το τοπικό συμβούλιο των νέων.

Συμπεράσματα για τον δήμο Μεσσήνης

Από την παραπάνω έρευνα που πραγματοποιήθηκε, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για τον δήμο της Μεσσήνης:

- Το 18% του δείγματος βρίσκεται σε ηλικία 18 – 25 και το 28% σε ηλικία 26 – 35. Το 13% βρίσκεται σε ηλικία 36 – 45, ενώ το υπόλοιπο 43% είναι πάνω από 46 ετών.
- Το σύνολο του δείγματος είναι 40 άτομα, από τους οποίους το 50% είναι άντρες και το 50% γυναίκες.
- Το 33% του δείγματος έχει υποχρεωτική εκπαίδευση, το 48% είναι απόφοιτοι λυκείου, το 20% είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ και δεν υπάρχει κανένας που να είναι κάτοχος μεταπτυχιακού ή διδακτορικού.
- Το 10% των ατόμων θεωρεί ότι ο δήμος τους μεριμνά και στηρίζει πολύ τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες, το 70% ότι τους στηρίζει αρκετά ενώ το 20% των ατόμων που δεν το πιστεύουν αυτό καθόλου. Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων έχουν αρκετά θετική άποψη για τις ενέργειες του δήμου τους.
- Το 73% των κατοίκων, θεωρεί πως οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου, ενώ το 28% δεν το πιστεύει αυτό. Και σε αυτή την ερώτηση συνεχίζεται η θετική άποψη των κατοίκων για την κοινωνική πολιτική του δήμου.

- Το 5% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου προσφέρει αρκετά στους δημότες, το 70% ότι θα μπορούσε να προσφέρει περισσότερα ενώ το 25% θεωρεί ότι δεν προσφέρει καθόλου. Τα ποσοστά θετικής άποψης είναι αρκετά ενθαρρυντικά.
- Το 5% θεωρεί πως οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων, ενώ το 95% των κατοίκων δεν έχει θετική άποψη για την επιχείρηση αυτή. Σε αυτή την ερώτηση τα στοιχεία είναι απογοητευτικά. Το ποσοστό που δεν πιστεύει σε αυτή την επιχείρηση είναι αρκετά μεγάλο.
- Το 5% του δείγματος πιστεύει ότι οι νέοι δείχνουν πολύ ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος, το 70% ότι δείχνουν αρκετό ενδιαφέρον και το υπόλοιπο 25% ότι δεν δείχνουν καθόλου ενδιαφέρον.
- Το 5% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι τα ΚΑΠΗ κρατούν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία ενώ το 95% δεν το πιστεύει αυτό. Παρατηρούμε ότι η άποψη των κατοίκων της Μεσσήνης δεν είναι πολύ καλή για το ΚΑΠΗ του δήμου.
- Το 35% των ερωτηθέντων πιστεύει πως οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν πολύ καλή ψυχαγωγία στα μέλη τους, το 55% πιστεύει ότι προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία, ενώ το 10% πιστεύει πως δεν προσφέρουν καθόλου ψυχαγωγία. Τα στοιχεία είναι αρκετά ικανοποιητικά για τις εκδρομές και τις εκδηλώσεις των ΚΑΠΗ.
- Το 73% των ατόμων πιστεύει πως οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί και το 28% πιστεύει ότι δεν τους ικανοποιούν. Διαπιστώνουμε ότι η εικόνα των δημοτικών παιδικών σταθμών προς τους δημότες είναι αρκετά καλή.

- Το 13% των κατοίκων πιστεύει ότι οι νέοι ανταποκρίνονται πολύ στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων, το 68% ότι ανταποκρίνονται αρκετά και το 20% ότι δεν ανταποκρίνονται καθόλου. Είναι αρκετά ικανοποιητικά τα στοιχεία για την άποψη των κατοίκων για τους νέους και το ενδιαφέρον τους για το τοπικό συμβούλιο των νέων.

Επίλογος

Παρά της δυσκολίας που παρουσιάζονται και τις αδυναμίες που υπάρχουν, η παροχή υπηρεσιών από αποκεντρωμένους φορείς μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα λειτουργική. Η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να γίνει ένας τέτοιος φορέας αποκέντρωσης ώστε να παρέχονται υπηρεσίες με περισσότερο ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα. Οι δήμοι έχουν οριστεί ως διαχειριστές των προβλημάτων της τοπικής κοινωνίας, και ως τέτοιοι μπορούν να εξειδικεύσουν τις δράσεις που υλοποιούν για το μεγαλύτερο όφελος των δημοτών. Τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την αποκεντρωμένη κοινωνική πολιτική δεν είναι καθόλου αμελητέα καθώς η τοπική αυτοδιοίκηση είναι στην πράξη πιο κοντά στον πολίτη, πιο ευαίσθητη, πιο ευέλικτη και πιο αποτελεσματική. Έτσι, οι παρεμβάσεις της είναι περισσότερο στοχευόμενες προς το όφελος των δημοτών κυρίως προς αυτούς που απειλούνται από τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Το πλαίσιο δραστηριοποίησης των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης για την περίπτωση των δήμων περιορίζεται στους κατοίκους που διαμένουν στα γεωγραφικά όρια της περιοχής. Είναι σαφώς ένα πεδίο αρκετά περιορισμένο σε σχέση πάντα με άλλες κεντρικές κρατικές δομές. Ως εκ τούτου είναι ευκολότερο για ένα δήμο να γνωρίσει τις ειδικές ανάγκες που η τοπική κοινωνία έχει.

Η σωστή και ολοκληρωμένη αντίληψη των ιδιαιτεροτήτων της κάθε περιοχής είναι καθοριστικής σημασίας για εφαρμογή προγραμμάτων που θα απαντούν σε αυτές τις συγκεκριμένες ανάγκες που κάθε φορά παρουσιάζονται οι οποίες μάλιστα διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή.

Από τη στιγμή που ένας δήμος έχει μεγαλύτερη δυνατότητα γνώσης των αναγκών μπορεί να εφαρμόσει και προγράμματα που θα παρέχουν τέτοιες στοχευόμενες υπηρεσίες που θα απαντούν στις παρουσιαζόμενες ανάγκες.

Ο πολίτης θεωρεί το δήμο του ως ένα πλαίσιο περισσότερο κοντά σε αυτόν από ότι οι κρατικές δομές. Οι απαιτήσεις που έχει από την τοπική αυτοδιοίκηση είναι μεγαλύτερες και αυτή όντας πιο κοντά στον πολίτη μπορεί να υλοποιήσει δράσεις οι

οποίες δεν θα είναι μόνο περισσότερο κατάλληλες αλλά θα παρέχονται και έγκαιρα. Τα αντιληπτικά σχήματα των τοπικών κοινωνιών λειτουργούν με ταχύτερο τρόπο ώστε να μπορούν πιο ευέλικτα να κατανοούν τις νέες ανάγκες που προκύπτουν και να δρουν για να τις ικανοποιήσουν.

Θα μπορούσε να πει κανείς ότι η συνδιαλλαγή και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ δήμου - δημότη είναι σαφώς πιο άμεση από την αντίστοιχη του κράτους - πολίτη.

Εκτός από τα παραπάνω δεν μπορούμε να παραλείψουμε και την ευκολότερη πρόσβαση που έχει ο δημότης σε υπηρεσίες που παρέχονται απευθείας από το δήμο του για το όφελος του ίδιου. Εκτός του ότι οι εν λόγω παροχές μπορούν να σχεδιαστούν με βάση τις δικές του ανάγκες και εκείνη τη στιγμή που τις χρειάζεται, είναι ευκολότερο για τον δημότη να τις γνωρίσει και να μπορέσει να τις χρησιμοποιήσει καθώς παρέχονται στη δικιά του γειτονιά.

Η προσβασιμότητα στις υπηρεσίες είναι ένα ζήτημα με μεγάλη σημασία καθώς δεν υπάρχει νόημα αν τις δημιουργούμε και οι εξυπηρετούμενοι δεν μπορούν να φτάσουν σε αυτές. Μέσα στα όρια του δήμου όμως ο δημότης έχει δυνατότητα καλύτερης πρόσβασης στην πληροφορία και ακολούθως και στην υπηρεσία που τον αφορά.

Με λίγα λόγια λοιπόν η γνώση των τοπικών αναγκών, η δυνατότητα του δήμου να είναι κοντά στον πολίτη και η ευκολότερη πρόσβαση που του εξασφαλίζεται είναι κάποια από τα θετικά σημεία που εντοπίσαμε κατά την ερευνητική μελέτη στο Δήμο Καλαμάτας και στο Δήμο Μεσσήνης. Ως τέτοια θα πρέπει να αξιοποιηθούν και να αναπτυχθούν πάντα για την ικανοποίηση του κεντρικού στόχου που είναι η παροχή αποτελεσματικότερων υπηρεσιών.

Βιβλιογραφία

---

1. **Αλτάνης, Π., (1993), «Κοινωνικές Υπηρεσίες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση», Σ.Κ.Λ.Ε., Αθήνα.**
2. **Βενιέρης, Δ., Παπαθεοδώρου, Χ., (2003), «Η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα, προκλήσεις και προοπτικές.»**
3. **Στασινοπούλου, Ο., (1997), «Κράτος Πρόνοιας Ιστορική εξέλιξη, σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις», Εκδοτικός Οίκος GUTENBERG**
4. **Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης, (2006), «Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση», Αθήνα.**
5. **Υπουργείο Εσωτερικών, (1995), «ΕΕΤΑΑ - Κοινωνική Πολιτική και Τ.Α.» Αθήνα.**
6. Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας
7. Κοινωνική πολιτική και ΤΑ, τελική έκθεση, Αθήνα, Δεκέμβριος 2006
8. Κοινωνικός Φορέας Δήμου Καλαμάτας
9. Κοινωφελής Επιχείρηση Αλληλεγγύης Δήμου Μεσσήνης
10. Κοινωφελής Επιχείρηση του Δήμου Καλαμάτας «ΦΑΡΙΣ»
11. Δήμος Καλαμάτας
12. Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη
13. Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος
14. Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων (Γ.Γ.Δ.Κ.Π.), Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη

15. <http://www.eetaa.gr>
16. <http://www.kalamata.gr>.
17. <http://www.messini.gr>
18. <http://www.ypakp.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ερωτηματολόγιο

1) Ηλικία:

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-ΑΝΩ

2) Φύλλο

- ΑΝΔΡΑΣ
- ΓΥΝΑΙΚΑ

3) Μορφωτικό επίπεδο:

- ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
- ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
- ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΕΙ -ΤΕΙ
- ΚΑΤΟΧΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ –ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΥ

4) Θεωρείτε ότι ο δήμος μέριμνα και στηρίζει τους άστεγους και οικονομικά αδύνατους δημότες;

- ΠΟΛΥ
- ΑΡΚΕΤΑ
- ΚΑΘΟΛΟΥ

5) Οι δραστηριότητες του δήμου στοχεύουν στην κοινωνική ανάπτυξη και αναβάθμιση του τόπου;

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

6) Θεωρείτε ότι το πρόγραμμα «βοήθεια στο σπίτι» του δήμου σας προσφέρει αρκετά στους δημότες;

- ΑΡΚΕΤΑ
- ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ
- ΔΕΝ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΚΑΘΟΛΟΥ

7) Οι δραστηριότητες της κοινωφελούς επιχείρησης του δήμου σας καλύπτουν τις ανάγκες των κατοίκων;

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

8) Οι νέοι δείχνουν ενδιαφέρον για τις εκδηλώσεις αθλητισμού που διοργανώνει ο δήμος;

- ΠΟΛΥ
- ΑΡΚΕΤΑ
- ΚΑΘΟΛΟΥ

9) Τα ΚΑΠΗ, έχουν σκοπό να κρατήσουν τα άτομα της τρίτης ηλικίας ενεργά, ισότιμα και αυτόνομα στην κοινωνία. Το καταφέρνουν αυτό;

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

10) Οι εκδρομές και οι εκδηλώσεις που διοργανώνουν τα ΚΑΠΗ είναι ικανές να προσφέρουν αρκετή ψυχαγωγία στα μέλη τους;

- ΠΟΛΥ
- ΑΡΚΕΤΑ
- ΚΑΘΟΛΟΥ

11) Οι παροχές υπηρεσιών των δημοτικών παιδικών σταθμών ικανοποιούν τους γονείς όσο και οι ιδιωτικοί σταθμοί;

- ΝΑΙ
- ΟΧΙ

12) Οι νέοι ανταποκρίνονται στις εκδηλώσεις του τοπικού συμβουλίου των νέων;

- ΠΟΛΥ
- ΑΡΚΕΤΑ
- ΚΑΘΟΛΟΥ

Ευχαριστούμε για την συνεργασία σας!!